AVIZAT
Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
2007

Valentina Capotă
Mirela Nicoleta Dinescu
Valentina Menegatos
Camelia Panciu
Constantin Ghimpău Codreanu

Instrumente de Plată

Manual pentru clasele a XI-a și a XII-a

akademos Art

Aprobat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului cu Ordinul nr. 1561 din 23.07.2007

Valentina Capotă **Valentina Menegatos**

Mirela Nicoleta Dinescu **Constantin Ghimpău Codreanu**

Camelia Panciu

Instrumente de plată

Manual pentru clasele a XI-a și a XII-a

PROFIL SERVICII
SPECIALIZAREA:
TEHNICIAN ÎN ACTIVITĂȚI ECONOMICE
(CLASA a XI-a),
TEHNICIAN ÎN ACHIZIȚII ȘI CONTRACTĂRI
(CLASA a XII-a)

akademos Art

Instrumente de Plată
Manual pentru clasele a XI-a și a XII-a

Copyright © 2007 Akademos Art

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin editurii Akademos Art. Reproducerea integrală sau parțială a acestei lucrări este interzisă fără acordul prealabil scris al editurii Akademos Art.

Manualul a fost aprobat prin Ordinul Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului nr. 1561/107 din 23.07.2007 în urma evaluării calitative și este realizat în conformitate cu programa analitică aprobată prin Ordin al Ministrului Educației și Cercetării nr. 3172/30.01.2006.

Referenți:
Prof. Ec. Uglean Gabriela – Școala Superioară Comercială „N. Kretzulescu", București
Prof. Ec. Dr. Chiac Teodora – Școala Superioară Comercială „N. Kretzulescu", București

Editura Akademos Art
Aleea Botorani 2, București, sector 5
Tel./Fax: 021/411.76.80
Tel.: 0742.15.42.36 și 0766366500
e-mail: akademos-art@yahoo.com

ISBN 978-973-1730-30-1
Tipărit la tipografia Ana

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Instrumente de plată : manual pentru clasa a XI-a /
Valentina Capotă, Mirela Nicoleta Dinescu, Camelia Panciu, Constantin Ghimpău Codreanu. - București : Akademos Art, 2007
ISBN 978-973-1730-30-1

I. Capotă, Valentina
II. Dinescu, Mirela Nicoleta
III. Panciu, Camelia
IV. Ghimpău-Codreanu, Constantin

336.71(075.35)

Cuvânt înainte

Manualul de față se adresează elevilor de liceu în dorința de a le forma o gândire economică și se dorește a fi o abordare modernă, actuală, conform cerințelor în domeniul instrumentelor de plată.

Manualul a fost elaborat în conformitate cu noua programă școlară, respectând cadrul curricular.

Conținutul cuprinde o gamă variată de probleme, punând o bază solidă abordării cu succes a studiului instrumentelor de plată în ciclul liceal.

Testele finale asigură o recapitulare temeinică a cunoștințelor acumulate, constituind un util material pentru activitatea în clasă, individuală sau pe grupe de elevi.

Tuturor elevilor care vor parcurge acest manual le dorim performanțe cât mai bune și le urăm

SUCCES!

CUPRINS

Cuvânt înainte 3

1. CARACTERIZAREA MODALITĂȚILOR DE PLATĂ.....5
1.1. PLĂȚILE CU NUMERAR 9
1.2. PLĂȚILE PRIN VIRAMENT 13
1.3. PLĂȚILE PRIN INTERMEDIUL MIJLOACELOR ELECTRONICE 15

2. PREZENTAREA INSTRUMENTELOR DE PLATĂ.....19
2.1. ORDINUL DE PLATĂ 19
2.2. CECUL.....22
2.3. CAMBIA 26
2.4. BILETUL LA ORDIN.....29
2.5. CARTEA BANCARĂ (CARDUL).....31
2.6. REGULI DE COMPLETARE A INSTRUMENTELOR DE PLATĂ 36
2.6.1. Ordinul de plată 36
2.6.2. Cambia 37
2.6.3. Biletul la ordin 39
2.6.4. Girul.....40
2.6.5. Formularul de virament.....40
2.6.6. Formularul ordin de plată pentru trezoreria statului (OPT) 40
2.7. REGRESUL ȘI PROGRESUL INSTRUMENTELOR DE PLATĂ 44
2.7.1. GIRUL.....44
2.7.2. CESIUNEA DE CREANȚĂ 46

3. CIRCUITUL INSTRUMENTELOR DE PLATĂ 55
3.1. VIRAMENTUL – Instrument de plată fără numerar.....56
3.2. OPERAȚIUNILE DE ELIBERARE A NUMERARULUI 59

4. ÎNREGISTRAREA ÎN CONTABILITATE A TRANZACȚIILOR ECONOMICE UTILIZÂND INSTRUMENTELE DE PLATĂ.....69

BIBLIOGRAFIE 80

Cap. 1 CARACTERIZAREA MODALITĂȚILOR DE PLATĂ

Sistemul de plăți și compensări reprezintă o componentă importantă a sistemului monetar și prin acesta a infrastructurii financiare a economiei, asigurând circulația banilor și transferul de active monetare. Descărcarea de obligație pentru schimbul mărfii, serviciului sau altui activ, se face de persoana care devine noul proprietar prin cedarea către fostul proprietar a unui activ convenabil acestuia. Dacă activul transmis este sub formă de monedă, obligația este pecuniară și se consideră îndeplinită printr-un act de plată. Relațiile din cadrul sistemului de plăți sunt relații pecuniare și acestea trebuie să se finalizeze prin plata definitivă și irevocabilă pentru ca tranzacția să se încheie și să înceapă un nou ciclu.

Stingerea obligațiilor dintre parteneri se realizează printr-o anumită modalitate de plată (decontare) prevazută în contract sau aleasă de persoanele fizice.

Modalitățile de plată sunt următoarele:

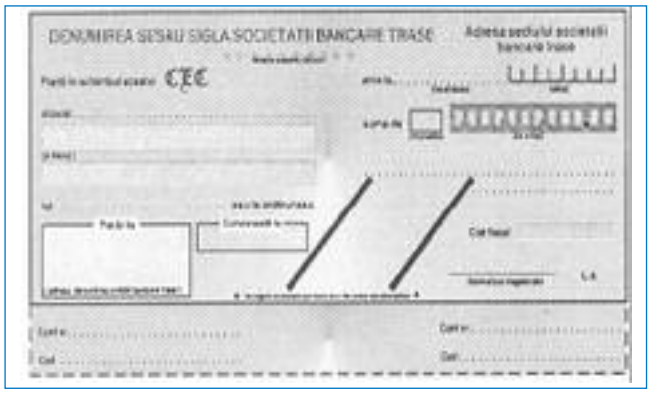
(a) **Plata marfă contra marfă (troc)** - o modalitate nepecuniară folosită în antichitate, dar care a revenit odată cu criza economică din 1929-1933 și criza datoriilor externe din 1980-1985, în prezent este folosită ca o tehnică de deblocare a relațiilor comerciale cu țări sau firme ale căror disponibilități financiare sunt modeste sau inexistente.

(b) **Plata în numerar,** care se practică pe scară, redusă și în anumite situații specifice, ca de exemplu:

- în țările cu restricții valutare privind deținerile și mișcarea devizelor sau care practică sisteme de impozitare severă, plata în numerar devenind o metodă de evaziune fiscală sau de evitare a restricțiilor valutare;
- în spațiile geografice izolate, fără unități bancare, pentru achiziționarea de produse sau în rezervațiile naturale, în achiziționarea de animale pe cale de dispariție sau obiecte arheologice care altfel ar deveni obiecte de contrabandă;
- în activitatea de turism și transport internațional, în special în țările care nu au sisteme de carduri.

Monedele sunt o parte a numerarului

Cecul barat

(c) **Plata prin cec**, care este cea mai apropiată de numerar, a luat o amploare deosebită dupa anii '60, fiind folosită în spațiul plăților necomerciale.

(d) **Plata prin titluri de credit, cambie și bilet la ordin**, se folosește în afara de circulația singulară și asociate cu alte tehnici de plată ca **acreditivul documentar, incasoul** (cu valoare de instrument de garantare).

(e) **Plata prin ordin de plată** este legată de apariția băncilor și a dezvoltării relațiilor internaționale între acestea, în practica internațională fiind cunoscută și prin expresia "plată direct din cont".

(f) **Plata documentară** pentru operațiunile în care plata se face de bănci, numai contra documente (acreditivul documentar și incasoul documentar), asigurând partenerilor un grad de securitate mai ridicat.

Aceste modalități de plată, presupun existența unui cont bancar (cu excepția plății în sistem troc și a plăților în numerar) și a unui circuit bancar prin sistemul de transfer internațional al fondurilor.

Instrumenele de plăți sunt monedele propriu-zise și anumite documente bancare operaționale pe suport hârtie, magnetic sau electronic, care funcționează pe baza unor tehnici specifice de operare, circuite și securizare în vederea transferului de fonduri de la ordonator la beneficiar. Aceste instrumente sunt emise de banca centrală (moneda efectivă) și băncile comerciale (moneda scripturală) cu aprobarea băncii centrale pentru a se asigura o formă standardizată și un conținut economic și juridic care să permită transferul de fonduri în deplină siguranță și delimitarea responsabilităților participanților la transferul bancar. Aceste instrumente se pot folosi și de entitațile non-bancare ca poștă, firmele de decontări sau cele pentru operațiuni cu titluri, autorizate expres de banca centrală pentru a opera în domeniul transferurilor de fonduri.

Instrumentele de plăți se împart în două mari categorii:

- instrumente cu numerar ;
- instrumente fără numerar.

Instrumentele de plată cu numerar sunt reprezentate prin moneda metalică și bancnote (moneda de hârtie) și reprezintă cea mai veche formă de circulație monetară. Pentru a îndeplini funcția de instrument de plată, moneda metalică și bancnotele – numerarul în termeni bancari – necesită un complex de tehnici și reglementări cu caracter normativ emise de banca centrală și băncile comerciale.

Instrumentele de plată fără numerar sunt documente standardizate care conțin instrucțiuni de plată date de plătitor băncii sale pentru transferul fondurilor către banca beneficiarului. Pe baza instrumentului de plată se fac înregistrări în conturile partenerilor de la băncile lor,

care atestă diminuarea respectiv majorarea creanțelor monetare asupra băncilor.

Instrumentele de plată folosite în tranzacții sunt următoarele:

- ordinul de plată ;
- cambia ;
- cecul ;
- biletul la ordin ;
- cardul.

De asemenea, mai sunt unele instrucțiuni de plată care generează transferuri de fonduri ca: debitul direct și plățile programate.

Orice document de plată conține două tipuri de informații: financiare și nonfinanciare.

Informația financiară (monetară sau informație bani) se referă la suma de bani ce trebuie platită, valută, scadența, băncile participante și conturile debitoare și creditoare, numele părților participante la tranzacție, iar responsabilitatea pentru acuratețea acesteia revine emitentului. **Informația nonfinanciară** cuprinde elemente adiacente plății, ca scopul acesteia, sau anumite instrucțiuni cu caracter specific.

Deși instrumentele de plată diferă destul de mult unele de altele în funcție de specificul plății, totuși acestea au unele caracteristici comune care permit clasificarea acestora după mai multe criterii.

(a) Din punct de vedere al obligațiilor juridice create:

- instrumente de credit (din inițiativa debitorului) – ordinul de plată ;
- instrumente de debit (din initiațiva creditorului) – cecul, cambia, biletul la ordin.

(b) După suportul instrumentului:

- instrumente pe suport hârtie – cecul, ordinul de plată, cambia, biletul la ordin ;
- instrumente pe suport magnetic – cardul;
- instrumente pe suport electronic – ordinul electronic de plată, cecul electronic.

(c) După modul de transmitere:

- letrici;
- automatizat – telex, fax, telefon, rețea electronică.

(d) După natura juridică a inițiatorului:

- plăți pentru persoane juridice – plăți profesionale, instituționale ;
- plăți pentru populație.

(e) După raportul de timp între scadența obligației și emiterea instrucțiunii:

- instrumente de plată anticipată ;
- instrumente de plată neîntârziată ;
- instrumente de plată întarziată .

(f) După raportul de spațiu:

- plată directă (față la față) ;
- plată la distanță.

(g) După valoarea plății:

- plăți de valori mari ;
- plăți de valori mici.

Evoluția în domeniul instrumentelor de plată se manifestă în trecerea de la suportul hârtie la suportul magnetic și electronic, precum și înmagazinarea unui volum cât mai mare de informații care să poată fi prelucrate informatic, astfel ca plata să se facă aproape în timp real, similară cu plata numerarului.

I. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

1. Sistemul de plăți și compensări reprezintă o componentă importantă a ..... și prin acesta a infrastructurii ..... a economiei, asigurând ..... banilor și ..... de active monetare.
2. ..... este cea mai apropiată de numerar, a luat o amploare deosebită dupa anii '60, fiind folosită în spațiul plăților necomerciale.
3. Instrumentele de plăți se împart în două mari categorii:

- ..... ;
- .....

II. Încercuiți răspunsul corect:

1. Instrumentele de plată folosite în tranzacții sunt următoarele:
   a) numai ordinul de plată;
   b) numai ordinul de plată și cecul;
   c) numai biletul la ordin și cecul;
   d) nici un răspuns nu este corect.

2. Informația financiară se referă la :
   a) suma de bani ce trebuie platită, valută, scadența, băncile participante și conturile debitoare și creditoare, numele părților participante la tranzacție ;
   b) numai la modalitatea de plată ;
   c) unele instrucțiuni de plată care generează transferuri de fonduri ca: debitul direct și plățile programate ;
   d) nici un răspuns nu este corect.

III. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

1. Instrumentele de plată cu numerar sunt reprezentate prin moneda metalică și bancnote (moneda de hârtie) și reprezintă cea mai veche formă de circulație monetară.
2. Instrumentele de plată folosite în tranzacții sunt următoarele: ordinul de plată, cambia, cecul, biletul la ordin, cardul.

Documentarea este baza rezolvării corecte a problemelor

1.1. PLĂȚILE CU NUMERAR

Funcția banilor de instrument de plată se realizează prin intermediul monedei. Aceasta se prezintă sub două forme, moneda efectivă (numerar) și moneda scripturală (de cont). Indiferent de forma monedei, unitatea monetară este denumită moneda de bază, iar submultiplii acesteia, monedă divizionară și multiplii, monedă multiplă. Totalitatea monedei aflată în circulație constituie *masa monetară*.

În funcție de gradul de lichiditate, masa monetară se poate diviza în mai multe componente numite lichidități primare, secundare, terțiare etc. Cel mai frecvent se folosește structurarea pe două mari componente:

- M1 a numerar + depozite la vedere și poartă denumirea de masa monetară propriu-zisă ;
- M2 a M1 + depozite bancare la termen și alte tipuri de depozite pe termen lung și poartă numele de cvasi-monedă.

Rezultă că, masa monetară se află aproape în întregime în administrarea băncilor, respectiv ale băncii centrale în ce privește circulația bancnotelor și ale băncilor comerciale pentru circulația banilor de cont.

În circulație, **numerarul** se află sub forma monedei metalice și a bancnotei, deținute de agenții economici, diverse entități și populația.

În Romania moneda de bază este leul, divizionară banul – 1, 5, 10, 50 bani - iar cea multiplă 1, 5, 10, 50, 100 și 500 lei.

***Monedele metalice* sunt piese din diverse metale care se prezintă sub forma circulară de disc plat și servesc ca mijloc de plată, de circulație și uneori de tezaurizare. Pe față (avers) și pe spate (revers), moneda are câte un desen în relief (efigie) și inscripții (legende), iar pe muchie zimți sau inscripții.**

În perioada timpurie a banilor, monedele erau confecționate din metale prețioase – aur, argint – și valoarea nominală era egală cu valoarea proprie, nefiind necesară garanția unei autorități.

Moneda timpurie circula în virtutea unui "efect de cântărire", în sensul că putea fi topită și vândută ca metal prețios la aceeași valoare. Treptat, are loc subparizarea valorii monedelor, adică înlocuirea metalului prețios cu un alt metal de valoare inferioară, pe care se imprima însă valoarea nominală și semnul entității centrale, care asigura garanția monedei.

În prezent, monedele se fac din aliaje de metale, fără valoare intrinsecă în metal prețios, având înscrise valoarea și semnul băncii centrale.

***Bancnotele* sunt bani emiși de banca centrală și garantați de aceasta. La început bancnotele erau sub forma poliței eliberate de bănci pentru depozitele de monezi sau lingouri de aur și care se restituiau băncii la înapoierea depozitului. Cu timpul, efectele comerciale au ieșit din circulația comercială și au intrat în circulația generală ca semne de credit, funcționând ca mijloc de plată. Acestea aveau asigurată convertibitatea în aur sau argint pe baza stocurilor deținute de banca centrală. Cerințele de bani tot mai mulți au dus la pierderea convertibilității, iar bancnota a devenit o monedă de hârtie (fiduciară) care circula pe baza încrederii în banca centrală.**

Numerarul reprezintă forma cea mai lichidă dintre toate instrumentele de plată și datorită acestei caracteristici, s-a menținut în toate etapele evoluției societății de la apariția banilor până în prezent. Potrivit statisticilor Băncii Centrale Europene, în țările Uniunii Europene, numerarul deținea în anul 2001 între 5,7% și 38,8% din masa monetară M1 și între 2,0% si 9,7% din PIB. În România, în același an, numerarul deținea 55,4% din M1 și 3,1% din PIB.

Preferința pentru numerar se manifestă în principal la populație și este determinată de anumiți factori:

- are putere liberatorie imediată cu care se poate stinge orice obligație de plată ;
- deține calitatea lichidității în cel mai înalt grad față de orice alte active ;
- nu necesită costuri de negociere și tranzacții ca alte active financiare ;
- este un mijloc de plată general, acceptabil de toți membrii comunității de plăți ;
- aria de folosire este nelimitată geografic în ce privește procurarea bunurilor și plata serviciilor de mică valoare.

Preferința pentru numerar este dată și de condițiile specifice dintr-o țară sau alta. De exemplu, țări ca Grecia, Spania, Austria, Italia care au o industrie a turismului puternic dezvoltată au și un grad mai mare de tranzacții în numerar pentru a satisface cerințele destul de diversificate ale turiștilor. De asemenea, țările orientale cu bazare, piețe alimentare în aer liber, comerț stradal, au o circulație a numerarului destul de intensă. La aceasta se adaugă și tradiția, cultura bancară, care influențează substanțial comportamentul uman și prin acesta circuitul bănesc.

În ce privește agenții economici, preferința pentru numerar se manifestă îndeosebi la unitățile mici care se aprovizionează cu cantități reduse de mărfuri și de multe ori ocazional, iar veniturile sunt modeste. La agenții mai mari, preferința este pentru o lichiditate confortabilă de alt gen, care să le permită să facă față unor situații neprevăzute și mai puțin către numerar.

Folosirea numerarului are însă și unele dezavantaje, astfel:

- banii păstrați sub formă de numerar nu aduc venituri, deci randamentul este zero ;
- tranzacțiile în numerar și păstrarea acestuia implică costuri mai mari de transport și depozitare și riscuri apreciabile de securitate.

Alegerea formei de lichiditate devine o opțiune individuală, cei mai mulți îndreptându-se către depozitele bancare pe termen scurt și către piața secundară de valorificare a activelor.

Bancnotele sunt o parte a numerarului

NU UITA !

❖ **Masa monetară** reprezintă cantitatea de bani aflată în circulație la un moment dat într-o economie și care aparține agenților economici și populației.

❖ Masa monetară este formată în principal din numerar și bani scripturali (bani de cont).

❖ Numerarul se caracterizează printr-un grad înalt de **lichiditate** și **este creat de către Banca Centrală (numită și Bancă de emisiune).**

❖ **Banii scripturali** sunt creați de către banca centrală și de către băncile comerciale.

❖ **Numerarul se compune din:**

- ***Bancnote***
- ***Monede***
- ***Instrumente similare cu numerarul, folosite ca mijloc direct de plată,*** acceptate pe scară largă în tranzacții. Acestea sunt: ordine condiționate, dividende, obligațiuni la purtător, ordine poștale, cecuri de călătorie neutilizate, tichete de masă, cupoane, carduri, monedă electronică. Bancnotele și monedele sunt emise de către Banca Centrală a fiecărei țări.

❖ Folosirea numerarului este preferată în general de populație și de unitățile economice mici.

❖ Alegerea formei de lichiditate devine o opțiune individuală, cei mai multi îndreptându-se către depozitele bancare pe termen scurt și către piața secundară de valorificare a activelor.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Care sunt componentele masei monetare ?
2. Care sunt principalele avantaje și dezavantaje ale utilizării cu predilecție a numerarului pentru o economie națională ?
3. Dar pentru cel care utilizează numerarul ?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc :

a) Funcția banilor ca instrument de plată se realizează prin intermediul .....

b) Masa monetară se află aproape în întregime în administrarea ……

c) Bancnotele sunt bani emiși de .... și garantați de aceasta.

d) Numerarul reprezintă forma cea mai .... dintre toate instrumentele de plată și datorită acestei caracteristici s-a menținut în toate etapele evoluției societății de la apariția banilor până în prezent.

e) Alegerea formei de lichiditate devine o opțiune individuală, cei mai mulți îndreptându-se către ..... și către piața secundară de valorificare a activelor.

III. Încercuiți răspunsul corect :

1. Numerarul se compune din :

a) bani de cont ;

b) bani de cont și monede divizionare ;

c) monede și bancnote din diferite aliaje ;

d) monede, bancnote și instrumente similare cu numerarul.

2. În România moneda de bază este :

a) leul ;

b) banul reprezentat prin monede de 1, 5, 10, 50 bani ;

c) moneda multiplă reprezentată bani de 1, 5, 10, 50, 100 și 500 lei ;

d) toate variantele sunt corecte.

IV. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	În ceea ce privește agenții economici, preferința pentru numerar se manifestă îndeosebi la unitățile mari care se aprovizionează cu cantități însemnate de mărfuri.	
2.	În prezent, monedele se fac din aliaje de metale, fără valoare intrinsecă în metal prețios, având înscrise valoarea și semnul băncii centrale.	
3.	Numerarul nu necesită costuri de negociere și tranzacții ca alte active financiare.	
4.	Cu cât ponderea numerarului în masa monetară este mai redusă, cu atât economia este mai dezvoltată.	

1.2. PLĂȚILE PRIN VIRAMENT

Moneda scripturală (sau banii de cont) reprezintă disponibilitățile bănești aflate în conturile bancare și circuitul între aceste conturi prin operația de virament.

Viramentul este operațiunea făcută de bancă, pe baza dispoziției clientului său, de transfer al unei sume de bani din contul clientului respectiv în contul beneficiarului desemnat, prin debitarea contului clientului și creditarea contului beneficiarului.

În operațiunile de comerț exterior, viramentul constă în ordinul dat de debitor (importator) băncii sale, de a transfera din contul său, în contul creditorului (exportator) la banca acestuia, o sumă de bani reprezentând contravaloarea mărfii. Ca atare apar două aspecte specifice: plata în valută (devize) și transferul internațional al fondurilor.

În cazul în care se solicită plata în devize, iar clientul băncii nu are cont valutar, banca importatorului va proceda la cumpărarea de devize, debitarea contului importatorului și efectuarea viramentului către exportator.

Pentru a depăși neajunsurile modalităților clasice de transfer-poștă, telex- și a răspunde exigențelor cu rapiditate, 239 de bănci, din 15 țări au creat în mai 1973, societatea **SWIFT (Society for Worldwide Interbank financial Telecomunication),** care s-a bucurat ulterior de un succes rememorabil în lumea bancară.

Societatea a fost creată pentru a accelera transferul de fonduri și mesaje între băncile membre. Societatea și-a propus, de la bun început, modernizarea și îmbunătățirea sistemelor de plăți internaționale, a relațiilor bancare, în general, prin ***implementarea programelor informatizate.***

În prezent, SWIFT-ul funcționează sub forma unei rețele private de teletransmisiune, închiriată administrațiilor care dețin monopolul telecomunicațiilor și funcționează prin intermediul legăturilor de telecomunicații dintre calculatoarele băncilor care permit o transmitere rapidă a mesajelor.

Sistemul este folosit:

- **pentru a executa transferuri telegrafice** transmise, anterior, prin cablu sau telegraf;
- **pentru transmiterea ordinelor internaționale de plată ale băncii** făcându-se posibilă o transmitere mai rapidă a instrucțiunilor clienților băncii. Atunci când instrucțiunile sunt transmise în acest fel, se spune că banca a transmis ***un mesaj SWIFT,*** iar pentru transferurile telegrafice fraza utilizată este ***un mesaj SWIFT urgent.***
- **operațiuni de portofoliu ;**
- **confirmări de tranzacții ;**
- **operațiuni de schimb monetar ;**
- **deschidere de credite documentare ;**
- **ordine de plată ;**
- **o serie de mesaje cu privire la avizele de credit și extrasele de cont.**

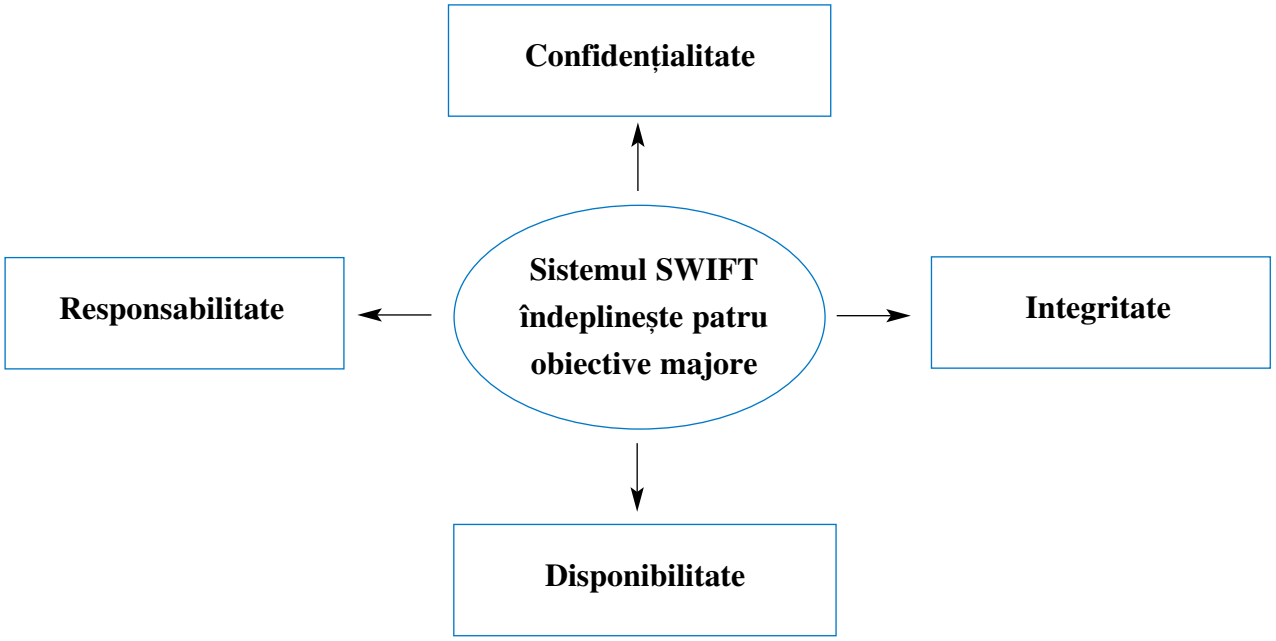
SWIFT9 prelucrează informațiile (de exemplu date, texte sau comenzi) sub forma mesajelor.

Din punctul de vedere al utilizatorului, mesajele sunt transmise astfel:

➢ de la un utilizator către un alt utilizator (mesaje bancare obișnuite) ;

➢ de la un utilizator către sistem (de exemplu: solicitarea unor informații);

➢ de la sistem către un utilizator (răspunsul la o solicitare de informații).

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Ce reprezintă viramentul ?
2. Ce reprezintă SWIFT ?
3. Care sunt principalele scopuri ale înființării SWIFT?

II. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Viramentul este operațiunea făcută de bancă, pe baza dispoziției clientului său, de transfer al unei sume de bani din contul clientului respectiv în contul beneficiarului desemnat.	
2.	Sistemul SWIFT este folosit numai **pentru** a executa transferuri telegrafice transmise, anterior, prin cablu sau telegraf.	
3.	SWIFT9 prelucrează informațiile (de exemplu date, texte sau comenzi) sub forma mesajelor.	

1.3. PLĂȚILE PRIN INTERMEDIUL MIJLOACELOR ELECTRONICE

Progresele deosebite realizate în domeniile informaticii și telecomunicațiilor au revoluționat societatea și au schimbat radical relațiile bancă–client și chiar conceptul despre bancă.

Noile tehnologii au devenit atât un catalizator al marilor schimbări de care beneficiază consumatorii de servicii bancare, cât și un suport pentru bănci care încearcă să răspundă noilor cerințe.

Instrumentele de plată electronică sunt de două tipuri:

- instrumente de plată la distanță (cardul, ordinul de plată electronic, cecul electronic) ;
- instrumente de plată de tip monedă electronică (portofelul electronic).

ORDINUL DE PLATĂ ELECTRONIC

Ordinul de plată electronic este o versiune a ordinului de plată pe suport hârtie cu deosebirea că se dematerializează atunci când intră în sistemul de plăți electronice. Ordinul de plată electronic se prezintă sub forma unui mesaj electronic în care sunt cuprinse, într-o anumită ordine, informațiile necesare .

CECUL ELECTRONIC

Cecul electronic (eCheck) este un instrument care se prezintă sub forma unui mesaj electronic semnat electronic și are aceleași funcții ca și cecul pe suport hârtie. Cecul electronic a apărut după legiferarea semnăturii electronice (1998-2000) și este folosit în special în SUA în relațiile cu Trezoreria Statului.

Circuitul cecului electronic este similar cu circuitul tradițional al cecului pe suport hârtie. Astfel, debitorul generează un cec electronic (un mesaj electronic specific pentru cec) folosind un smart card după care îl semnează electronic și îl transmite beneficiarului prin internet (e-mail). Beneficiarul primeste eCheckul, verifică semnatura debitorului, andosează cecul pe numele băncii lui, îl semnează electronic și îl trimite băncii lui pentru constituirea unui depozit. Banca beneficiarului verifică semnătura acestuia și îl introduce în compensare. Banca debitorului verifică semnătura acestuia, debitează contul și confirmă casei de compensații acordul de plată. După compensare, banca beneficiarului intră în posesia sumei și creditează contul acestuia.

CARDUL CA INSTRUMENT DE PLATĂ

Prin Regulamentul nr. 4/2002 al BNR, cardul este definit ca un instrument de plată electronică, respectiv un suport de informație standardizat, securizat și individualizat, care permite deținătorului său să utilizeze disponibilitățile bănești proprii dintr-un cont deschis pe numele său la emitentul cardului, ori să utilizeze o linie de credit, în limita unui plafon stabilit în prealabil, deschisă de emitent în favoarea deținătorului cardului, în vederea efectuării, cumulativ sau nu, a următoarelor operațiuni:

(a) retragerea de numerar, respectiv încărcarea și descărcarea unităților valorice în cazul unui instrument de plată de tip monedă electronică, de la terminale precum distribuitoarele de numerar și ATM, de la ghișeele emitentului/băncii acceptante sau de la sediul unei instituții obligată prin contract să accepte instrumentul de plată electronică ;

(b) plata bunurilor sau a serviciilor achiziționate de la comercianții acceptanți și plata obligațiilor către autoritățile administrației publice, reprezentând impozite, taxe, amenzi, penalități etc., prin intermediul terminalelor POS sau prin alte medii electronice ;

(c) transferurile de fonduri între conturi, altele decât cele ordonate și executate de instituțiile financiare, efectuate prin intermediul instrumentului de plată electronică. Ca și cecul, cardul nu este însă monedă, respectiv monedă electronică, ci numai un instrument de plată care mijlocește transferul de monedă da la debitor la creditor, bazat pe un anumit tip de tehnologie. Cardul este un instrument de plată care permite efectuarea unui număr nelimitat de tranzacții spre deosebire de instrumentele de plată pe suport hârtie care erau legate de o singură tranzacție, iar transmiterea informatiei-bani este electronică și nu prin poștă.

Cardul conține elemente de securizare și de individualizare încorporate pe suprafața sa care să asigure urmatoarele caracteristici obligatorii:

- suport fizic din material plastic și cu dimensiuni standardizate ;
- aversul care conține elemente confecționate în relief (numărul cardului redactat în cifre arabe, numele și prenumele posesorului în redactare cu caractere latine, data expirării valabilității sLL/AAt conform calendarului gregorian, card internațional sau local) și elemente destinate informării (sigla proprietarului de marcă, denumirea sau sigla emitentului, eventual o hologramă de securitate, tridimensională, vizibilă la lumina naturală) ;
- reversul care conține o bandă magnetică standard pentru înregistrare cu cel puțin trei piste și/sau un microprocesor integrat (chip) ;
- un panel de semnatură, având elemente de siguranță în desen care să îngrădească posibilitatea ștergerii sau modificării semnăturii ;
- pentru asigurarea interoperabilitații sistemelor de plăți electronice emitenții trebuie să folosească numai standarde EMV (Europay, Mastercard, VISA).

Inițial, cardurile nu aveau banda magnetică, datele transmițându-se telefonic către un centru unde se introduceau într-un terminal de calculator pentru a se verifica autenticitatea cardului și existența disponibilului în cont. Această operațiune necesita un timp de răspuns și făcea ca vânzarea să sufere o anumită întârziere.

Ulterior, cardurile s-au perfecționat foarte mult și în prezent sunt de două feluri:

- carduri cu bandă magnetică ;
- carduri cu microprocesor.

Cardurile cu bandă magnetică sunt cele care au pe verso o bandă magnetică prin care se realizează procesul de citire și de transmitere prin linie telefonică a datelor (codul BIN - engl. Bank Identification Number, codul PIN – engl. Personal Identification Number, numele și prenumele deținătorului, caracteristicile cardului – debit, credit, cu/fară PIN, data expirării, alte date privind securitatea cardului). La centrul

de autorizare există un cititor de carduri care introduce automat în rețea informațiile cuprinse în bandă. În acest fel, viteza de procesare este destul de mare și se înlatură inconvenientul întârzierii tranzacției. Cardurile cu bandă magnetică au însă dezavantajul că pot fi furate sau falsificate și utilizate în mod fraudulos, ceea ce reprezintă un risc pentru posesor. Codul PIN este un număr atribuit de emitent pentru identificarea deținătorului și se utilizează de acesta atunci când folosește cardul la un terminal. În cazul în carea plata se face prin transfer electronic, PIN are rolul de semnatură electronică a deținătorului cardului.

Cardurile cu microprocesor, cunoscute și sub numele de SMART CARDS sau chip-carduri, sunt cele dotate cu o memorie (circuite integrate) încorporată într-o capsulă de dimensiuni mici. Aceasta tehnologie aparține unui jurnalist francez, Roland Moreno, care în anul 1973 a inserat într-un card un microprocesor integrat (chip) cu o memorie de câteva zeci de kilobyts.

Memoria cardului cuprinde patru zone de stucturare a informației, după cum urmează:

- informații neconfidențiale (elemente de identificare a emitentului, numărul de cont al titularului, termenul de valabilitate etc.) ;
- informații confidențiale (disponibilul în cont) ;
- informații inaccesibile (PIN, alte chei de codificare) ;
- înregistrări care cuprind informații unice privind tranzacțiile și care se regăsesc într-o "agendă".

Cardurile bancare sunt instrumente de plată din ce în ce mai utilizate

Cardul cu microprocesor prezintă certe avantaje față de cardul cu bandă magnetică și este suficient să ne referim la:

(a) securitatea pe care o oferă în sensul reducerii la minim a riscului falsificării și întăririi controlului în momentul folosirii ;

(b) capacitatea de a primi și stoca date într-un volum destul de mare pentru a permite extinderea serviciilor electronice.

Băncile sunt cele mai interesate în extinderea acestui nou tip de card, întrucât reduce riscul de falsificare și deci pierderile care s-ar înregistra în asemenea situații, inclusiv disconfortul în relațiile cu clienții determinat de apariția falsurilor, iar pe de altă parte cresc posibilitățile de a extinde gama serviciilor față de clienți și deci noi oportunități de comisioane, respectiv de venituri și implicit de profituri. Comercianții au mai multă încredere în noul instrument de plată întrucât acesta este mai sigur și mai operativ, iar posesorii pot extinde folosirea cardului la mai multe operații.

EVALUARE

I. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc :

1. Funcția banilor de instrument de plată se realizează prin intermediul.....
2. Numerarul reprezintă forma cea mai .....dintre toate instrumentele de plată și datorită acestei caracteristici s-a menținut în toate etapele evoluției societății de la apariția banilor până în prezent.
3. .....este operațiunea făcută de bancă, pe baza dispoziției clientului sau, de transfer al unei sume de bani din contul clientului respectiv în contul beneficiarului desemnat, prin debitarea contului clientului și creditarea contului beneficiarului.
4. Instrumentele de plată electronică sunt de două tipuri:
   - instrumente de plată .....(cardul, ordinul de plată electronic, cecul electronic);
   - instrumente de plată .....(portofelul electronic).

II. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

1. Cardurile cu bandă magnetică sunt cele care au pe verso o bandă magnetică prin care se realizează procesul de citire și de transmitere prin linie telefonică a datelor (codul BIN - engl. Bank Identification Number, codul PIN – engl. Personal Identification Number, numele si prenumele deținătorului, caracteristicile cardului – debit, credit, cu/fără PIN, data expirarii, alte date privind securitatea cardului).
2. Memoria cardului cuprinde o zonă de stucturare a informației.

III. Alege varianta corectă:

Cardurile s-au perfecționat foarte mult și în prezent sunt:

a) numai carduri cu bandă magnetică ;

b) numai carduri cu microprocesor ;

c) a) și b).

Una din monedele divizionare ale leului

Cap. 2 PREZENTAREA INSTRUMENTELOR DE PLATĂ

2.1. ORDINUL DE PLATĂ

Ordinul de plată este instrumentul prin care ordonatorul dă o instrucțiune băncii sale de a pune la dispoziția beneficiarului, în contul de la banca acestuia, o anumită sumă de bani în vederea stingerii unei obligații bănești existentă între parteneri.

Ordinul de plată se caracterizează prin:

- existența unei obligații de plată asumată sau a unei datorii preexistente ce urmează a se stinge prin onorarea plății ;
- operațiunea de plată este inițiată de ordonator (plătitor) care stabilește regulile după care operațiunea se va derula ;
- revocabilitatea, trăsătura caracteristică a ordinului de plată, adică posibilitatea ca ordonatorul să retragă sau să modifice instrucțiunea de plată, numai dacă ordinul de plată nu a fost executat de banca beneficiarului, fără nici un fel de consecințe pentru ordonator ;
- existența provizionului (depozitului) în contul ordonatorului sau în lipsa acestuia, accesul la un credit bancar aprobat de bancă în acest scop.

Din punct de vedere al modalităților de încasare, ordinul de plată este de două tipuri:

- **simplu** – atunci când plata nu este condiționată de prezentarea vreunui document;
- **documentar** – în cazul în care plata este condiționată de prezentarea de către beneficiar a anumitor documente (facturi, chitanțe privind speze de transport, dovada plății unor chirii etc) indicate de ordonator.

Părțile implicate în derularea ordinului de plată sunt:

- **emitentul** - persoana care emite pe cont propriu un ordin de plată și poate fi un agent economic sau o bancă ;
- **plătitorul** - persoana care emite în nume și pe cont propriu un ordin de plată. În calitate de plătitor poate fi un client al băncii inițiatoare sau chiar banca respectivă ;
- **beneficiarul** - persoana desemnată de plătitor prin ordinul de plată de a primi o sumă de bani și poate fi un client al băncii destinatare, sau chiar banca însăși ;
- **banca inițiatoare și/sau emitentă** - este cea care emite ordinul de plată în cadrul unui transfer-credit ;
- **banca destinatară** - în această calitate este orice bancă care primește și acceptă un ordin de plată, fie în numele său, fie pentru a pune la dispoziția unui beneficiar, client al său, o anumită sumă de bani.

NU UITA!

Ordinul de plată pe suport hârtie **reprezintă orice dispoziție necondiționată dată în formă scrisă unei instituții de credit de a plăti o anumită sumă de bani, unui beneficiar, care conține următoarele mențiuni obligatorii:**

a. ordinul necondiționat de a plăti o anumită sumă de bani în cifre si litere; ordinul trebuie să fie clar și precis exprimat și să se refere la *plata unei sume de bani exprimată în lei*;

b. numele sau denumirea plătitorului, așa cum figurează în Registrul Comerțului sau în actul de identitate și, după caz, numărul contului acestuia la societatea bancară inițiatoare conform codificării acesteia;

c. numele sau denumirea beneficiarului, așa cum figurează în Registrul Comerțului sau în actul de identitate și, după caz, numărul contului acestuia deschis la societatea bancară destinatară conform codificării acesteia;

d. **denumirea societății bancare inițiatoare** așa cum figurează în Registrul Comerțului;

e. denumirea societății bancare receptoare așa cum figurează în Registrul Comerțului;

f. elementul care să permită autentificarea emitentului de către societatea bancară inițiatoare este **semnătura emitentului sau a unei persoane recunoscute de societatea bancară receptoare ca împuternicită a emitentului**; semnătura trebuie să fie autografă, manuscrisă și executată cu cerneală sau alte substanțe chimice de culoare albastră sau neagră care să nu se degradeze înainte de expirarea perioadei de arhivare;

g. denumirea de "ORDIN DE PLATĂ" înscrisă în clar și la vedere pe aceeași față a formularului OPH pe care se află înscrisă suma;

h. data emiterii, care trebuie sa fie unică, posibilă și certă;

i. informații din care să se poată reconstitui șirul neîntrerupt al circulației OPH pe parcursul efectuării transferului-credit pâna la finalizarea acestuia.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Ce reprezintă ordinul de plată?
2. Care sunt părțile implicate în derularea ordinului de plată?
3. Prin ce se caracterizează ordinul de plată?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc :

a) Ordinul de plată este instrumentul prin care .....dă o instrucțiune băncii .....de a pune la dispoziția....., în contul de la banca acestuia, o anumită sumă de bani în vederea stingerii unei obligații bănești existentă între parteneri.

b) O caracteristică a ordinului de plată ar fi aceea că operațiunea de plată este inițiată de .....care stabilește regulile după care operațiunea se va derula.

c) Din punct de vedere al modalităților de încasare, ordinul de plată este de două tipuri: .....și.....

III. Alegeți răspunsul corect :

1. O caracteristică a ordinului de plată o reprezintă:

a) emitentul, persoana care emite pe cont propriu un ordin de plată și poate fi un agent economic sau o bancă ;

b) operațiunea de plată este inițiată de ordonator (plătitor) care stabilește regulile după care operațiunea se va derula ;

c) numele sau denumirea beneficiarului, asa cum figurează în Registrul Comertului sau în actul de identitate și, după caz, numărul contului acestuia deschis la societatea bancară destinatară conform codificării acesteia ;

d) ordinul necondiționat de a plăti o anumită sumă de bani exprimată numai în valută în cifre și litere.

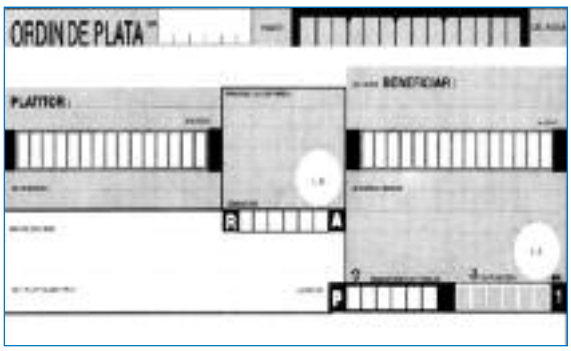
2. Ordinul de plată pe suport hârtie reprezintă:

a) orice dispoziție necondiționată dată în formă scrisă unei instituții de credit de a plăti o anumită sumă de bani, unui beneficiar;

b) orice dispoziție condiționată de existența unui excedent bugetar dată în formă scrisă unei instituții de credit;

c) orice dispoziție necondiționată dată în formă scrisă unei instituții private de a împrumuta o anumită sumă de bani, unui beneficiar;

d) nici o variantă nu este corectă.

Ordin de plată

2.2. CECUL

Cecul **reprezintă un ordin scris dat de client băncii sale prin care cere acesteia să plătească o anumită sumă, fie lui pentru retrageri de numerar, fie altei persoane specificată de client pentru plata unei datorii.**

Cecul pune în relație directă trei persoane:

- trăgător ;
- tras ;
- beneficiar.

Trăgătorul este cel care emite cecul. În baza unui disponibil constituit în paralel la bancă, dă un ordin necondiționat acesteia, aflată în poziția de **tras**, să plătească la prezentare o sumă de bani determinată, unei terțe persoane sau însuși trăgătorului aflat în poziție de **beneficiar**.

Trăgătorul este persoana care dispune plata și poate fi un cumpărător, **beneficiar** al unei prestații sau **debitor** dintr-o cauză dată și care prin emiterea cecului se achită de obligația de plată.

Trasul este persona care efectuează plata din dispoziția trăgătorului și care, de regulă este o bancă. Banca eliberează carnete de cecuri titularilor de cont în baza depozitelor constituite și alimentate din depuneri, virări de sume, credite acordate de bancă.

Beneficiarul este persoana fizică sau juridică în favoarea căreia se face plata, urmare a faptului că a avut calitate de vânzător de mărfuri, prestator de sevicii sau creditor pentru trăgător. În anumite situații, beneficiar pote fi chiar emitentul (trăgătorul) cecului.

Circuitul cecului presupune:

- Eliberarea carnetului de cecuri ;
- Încheierea contractului de vânzare-cumpărare între trăgător și beneficiar ;
- Trăgătorul trage cecul asupra băncii "X";
- Trăgătorul remite beneficiarului cecul tras asupra băncii "X";
- Beneficiarul prezintă cecul la banca sa pentru încasare;
- Banca beneficiarului prezintă cecul la Banca "X" (tras) ;
- Trasul (Banca "X") achită cecul și se stinge creanța.

Din punct de vedere al beneficiarului, deci al pesoanei către care este plătibil, există următoarele tipuri de cecuri:

- ***Cec nominativ*** (cec girabil) care se plătește unei anumite persoane, cu sau fără clauza la ordin. Dacă cecul nu are precizată clauza la ordin, el nu poate fi transmis prin gir sau andosare, ci numai pe calea cesiunii ordinare.
- ***Cec la purtător***, se plătește fie persoanei desemnate de beneficiar, fie purtătorului acestuia. Acest tip de cec se transmite prin simpla sa remitere de la un purtător la altul.

În raport de modul de încasare se disting următoarele tipuri de cecuri:

- ***Cecul nebarat*** (de casă sau alb) se plătește în numerar sau în cont, fără nici un fel de restricții, la dorința beneficiarului sau în alb.

- ***Cecul barat.*** Denumirea este dată de cele două linii paralele (verticale sau oblice) oriunde pe suprafața cecului.

Există două tipuri de cecuri barate:

- **cec cu barare generală**, care în spațiul delimitat de cele două linii nu are nimic înscris și care circulă prin gir, fiind valabil numai în posesia ultimului deținător ;
- **cec cu barare specială**, care în spațiul dintre cele 2 linii are înscrisă denumirea băncii.

Bararea cecurilor se poate face, fie în momentul emiterii, fie în cursul circulației sale, de oricare dintre posesorii ulteriori ai instrumentului respectiv.

În ambele cazuri, beneficiarul este obligat să recurgă la serviciile unei bănci printr-o unitate aparținând acesteia și care să primească plata în locul său. Spre deosebire de cecul cu barare generală care se plătește numai unei bănci (sau unui client al ei) aflată și în poziția de tras, cecul cu barare specială se pote plăti numai băncii a cărei denumire este trecută între cele două linii paralele.

Cecul de călătorie

Cecul de virament este însoțit de clauze ca: "plătibil în cont" sau "numai pentru virament". Plata cecului se face numai scriptural, creditându-se contul beneficiarului, operațiunea echivalând practic cu plata cecului.

Cecul certificat, instrumentul prin care o bancă aflată în poziție de tras confirmă, înaintea remiterii cecului către beneficiar, existența fondurilor necesare efectuării plății ordonate. Certificarea cecului este cerută băncii de către emitentul trăgător înainte de a-l da la plată sau de către unul din posesorii ulteriori, beneficiari ai cecului.

Cecul circular este un titlu de credit la ordin emis de o bancă asupra subunităților sale sau asupra altei bănci. Este plătibil la vedere, în termen de 30 de zile de la emiterea în oricare din locurile indicate pe cec de emitent (trăgător), care are, de regulă, și calitatea de tras. Emitentul se obligă definitiv să efectueze plata cecului în favoarea beneficiarului care este și clientul său. Plata cecului se face din disponibilul constituit în prealabil de beneficiar, clientul său. Beneficiarului i se poate efectua plata la oricare din locurile indicate pe instrumentul de decontare de către banca emitentă.

Cecul de călătorie se emite, ca și biletele de bancă, în sumă fixă și se exprimă atât în monedă proprie, cât și în valută. Se pune în circulație, fie pe perioade de timp limitate, fie pe perioade nedeterminate. Se caracterizează prin faptul că în momentul emiterii sale, trăgătorul poate condiționa plata lui de identitatea dintre semnătura persoanei care l-a primit și cea a persoanei care-l încasează la prezentare. De asemenea, trăgătorul poate fi una și aceeași persoană cu trasul, în caz contrar ele având relații de cont reciproce.

NU UITA !

- Persoana care trage cecul se numește **trăgător**;
- Banca prin care se trage cecul se numește **banca trasă sau banca plătitoare**;
- **Persoana asupra căreia cecul tras este plătibil se numește tras sau beneficiar;**
- **În cazul în care trăgătorul trage un cec plătibil în favoarea sa, atunci trăgătorul și trasul sunt una și aceeași persoană.**

Pentru a fi valabil, cecul trebuie să conțină următoarele mențiuni obligatorii :

- **denumirea "CEC"** înscrisă chiar în textul instrumentului;
- **ordinul necondiționat de a plăti** o anumită sumă de bani;
- **numele trasului**, respectiv numele băncii la care trăgătorul are un cont deschis;
- **locul plății**, respectiv localitatea și adresa băncii la care plata urmează să fie efectuată;
- **data și locul emiterii instrumentului**, respectiv ziua, luna, anul, precum și numele localității;
- **semnătura trăgătorului**.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Ce reprezintă cecul?
2. Care sunt tipurile de cecuri din punct de vedere al beneficiarului?
3. Care sunt părțile pe care mecanismul de utilizare al cecului le pune în relație?
4. Care sunt condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un cec pentru a fi considerat valabil?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Circuitul cecului presupune:

- Eliberarea.....;
- Încheierea contractului de vânzare-cumpărare între .....și..... ;
- Trăgătorul .....cecul asupra băncii "X";
- Trăgătorul ……beneficiarului cecul tras asupra băncii "X";
- Beneficiarul prezintă cecul la banca sa pentru.....;
- Banca beneficiarului prezintă cecul la Banca "X"numită ..... ;
- Banca "X" achită cecul și .....creanța.

b) Cecul de virament este însoțit de clauze ca: .....sau .....

III. **Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :**

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Banca prin care se trage cecul se numește bancă trasă sau bancă plătitoare.	
2.	În cazul în care trăgătorul trage un cec plătibil în favoarea sa, atunci trăgătorul și trasul sunt persoane diferite.	
3.	Cecul de călătorie se emite, ca și biletele de bancă, în sumă fixă și se exprimă atât în monedă proprie, cât și în valută.	

IV. **ACTIVITATE ORGANIZATĂ PE GRUPE DE LUCRU.** Pentru a realiza acest exercițiu, elevii se vor constitui în **trei grupe de lucru**. **Fiecare va încerca să completeze unul din tabelele prezentate mai jos și apoi, prin reprezentantul ales al grupei toți elevii vor fi informați asupra modului în care s-a realizat această sarcină. Pe parcursul prezentării , în urma discuțiilor la nivelul clasei de elevi se pot completa sau corecta anumite cerințe ale tabelelor.**

Având în vedere caracteristicile prezentate dar și specimenele de documente din mapa de lucru a elevului, completați tabelele cu privire la asemănările și deosebirile dintre următoarele tipuri de cec:

Tabelul grupei de lucru nr. 1			
Nr. Crt.	**Tipul cecului**	**Asemănări**	**Deosebiri**
1.	**Cec nominativ**		
2.	**Cec la purtător**		

Tabelul grupei de lucru nr. 2			
Nr. Crt.	**Tipul cecului**	**Asemănări**	**Deosebiri**
1.	**Cec nebarat**		
2.	**Cec barat**		
2.1.	**Cec cu barare generală**		
2.2.	**Cec cu barare specială**		

Tabelul grupei de lucru nr. 3			
Nr. Crt.	**Tipul cecului**	**Asemănări**	**Deosebiri**
1.	**Cec de virament**		
2.	**Cec de certificat**		
3.	**Cec circular**		
4.	**Cec de călătorie**		

2.3. CAMBIA

Cambia este un ordin scris și necondiționat dat de o persoană (trăgător) unei alte persoane (tras) de a plăti o suma de bani, la vedere sau la o anumită scadență, unui beneficiar.

Unul dintre cele mai vechi instrumente financiare, **cambia (numită și trată sau poliță)** a fost folosită începând cu secolul X de către bogații comercianți arabi, pentru ca în Evul Mediu să cunoască o mare extindere în Europa Occidentală.

Elementele cambiei apar pe documentul ce reprezintă acest instrument de plată și credit și ele sunt obligatorii (denumirea de cambie, ordinul necondiționat de plată, numele trasului, scadența, locul plății, beneficiarul, data și locul emiterii, semnătura trăgătorului) și facultative (dobânda, domicilierea, mențiunea "nu la ordin").

Cambia îndeplinește în circuitul comercial mai multe funcții :

- **de plată ;**
- **de creditare ;**
- **de garantare.**

Astfel, *ca mijloc de plată*, **cambia** poate servi pentru plata datoriei pe care trăgătorul o are la beneficiar, înlocuind circulația banilor în numerar. În loc ca trasul să plătească trăgătorului și acesta să achite datoria sa față de beneficiar, trăgătorul dă ordin trasului să plătească direct beneficiarului.

Plata prin trată - în cele două variante de mai sus nu este una perfectă, pentru că acest instrument nu reprezintă bani efectivi. Obligațiile sunt stinse prin trată numai temporar, sub rezerva încasarii cambiei la scadență de către ultimul beneficiar.

Ca mijloc de garantare, operațiunile cu trată se caracterizează printr-un grad ridicat de garanție conferit de mecanismul cambial.

În primul rând trasul este obligat să accepte cambia la prezentare (în caz contrar se rupe la protestul de neacceptare), iar din momentul acceptării, trasul devine debitorul principal al obligației de plată.

În al doilea rând cambia poate fi avalizată, un terț (analistul) asumându-și obligația de a plăti în locul debitorului, dacă acesta nu efectuează plata.

Ca mijloc de creditare între momentul nașterii obligației de plată a debitorului (cumpărătorul) și momentul încasării contravalorii creanței sale de către creditor (exportatorul) se scurge un anumit interval de timp, deci se crează o relație de creditare. Ca atare, în valoarea cambiei trebuie să se reflecte și costul creditării, ținând seama de valoarea creanței, dobânda pieței și numărul de zile până la scadență.

Cambie

NU UITA !

Ca instrument de plată, cambia are mai multe caracteristici principale, astfel :

➢ **Titlu de credit**

Cambia este în primul rând un titlu de credit cu o anumită valoare nominală. Furnizorul vinde marfa cu plata ulterioară, urmând să încaseze la scadență contravaloarea mărfii și dobânda aferentă. În schimbul mărfii, cumpărătorul acceptă o cambie prin care se obligă să achite la scadență creditul comercial și datoria atașată.

➢ **Cesiunea de creanță**

Caracteristica principală a cambiei care o deosebește de alte instrumente de plată este **transferabilitatea** acesteia, adică posibilitatea de a se schimba creditorul de mai multe ori, realizând astfel stingerea unor obligații în lant cu același instrument.

➢ **Negocierea**

Cambia are o anumită valoare care este dată de valoarea mărfii vândute și dobânda aferentă până la data plății. Prin intrarea în circuitul comercial, cambia stinge unele obligații înainte de scadența acesteia și ca urmare în fiecare tranzacție are o anumită **valoare** care se poate negocia între părți în funcție de perioada rămasă până la scadență, nivelul dobânzii pe piață care va fi altul decât cel initial și alte criterii specifice tranzacției comerciale și atitudinii părților. De regulă, cambiile negociate înainte de scadență au o valoare mai mică decât cea nominală și cele negociate după scadență o valoare mai mare, părțile având latitudinea să stabilească un preț convenit de comun acord.

➢ **Răspunderea solidară**

O particularitate a cambiei o constituie faptul că toate persoanele care au avut calitatea de posesori ai cambiei, deci beneficiari temporari ai acesteia, răspund solidar în cazul neplății cambiei la scadență.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Ce reprezintă cambia ?
2. Care sunt elementele cambiei ?
3. Care sunt funcțiile cambiei în circuitul comercial?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Ca mijloc de plată, cambia poate servi pentru plata datoriei pe care ..... o are la....., înlocuind circulația banilor în numerar.

b) Ca mijloc de garantare, operațiunile cu trată se caracterizează printr-un grad ridicat de ..... conferit de mecanismul cambial.

c) Valoarea cambiei trebuie să se reflecte și....., ținând seama de valoarea creanței, dobânda pieței și numărul de zile până la .....

III. Alegeți răspunsul corect :

1. Cambia mai poartă și denumirea de :

a) trată ;
b) bilet la ordin ;
c) cec ;
d) ordin de plată.

2. Din momentul acceptării cambiei, trasul devine :

a) debitorul principal al obligației de plată ;
b) creditorul principal al obligației de plată ;
c) avalistul principal al cambiei ;
d) girantul întregii operațiuni de creditare.

IV. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Unul dintre cele mai vechi instrumente financiare, cambia (numită și trată sau poliță) a fost folosită începând cu secolul al X –lea.	
2.	Valoarea cambiei trebuie să reflecte și costul creditării, ținând seama de valoarea creanței, dobânda pieței și numărul de zile până la scadență.	
3.	Trasul este obligat să accepte cambia la prezentare (în caz contrar se rupe la protestul de neacceptare), iar din momentul acceptării, trasul devine debitorul principal al obligației de plată.	
4.	Elementele cambiei apar pe documentul ce reprezintă acest instrument de plată și credit și ele sunt obligatorii.	

2.4. BILETUL LA ORDIN

Biletul la ordin reprezintă titlul de credit prin care emitentul se obligă să plătească beneficiarului sau la ordinul acestuia o sumă de bani la o anumită scadență și într-un anumit loc. Acesta implică două persoane (emitentul si beneficiarul), este creat de emitent, în caliatate de debitor, care se obligă să plătească o sumă de bani la vedere, sau la o anumită dată, unui beneficiar, care are calitatea de creditor.

Formula consacrată este **"voi plăti în schimbul acestui bilet la ordin suma de..."**. Rezultă că nu conține ordinul de plată adresat unei alte persoane, ci numai asumarea propriei obligații de plată.

Din punct de vedere juridic, biletul la ordin este considerat tot instrument de debit și este compensat și decontat în conformitate cu Regulamentul BNR (nr.10/1994).

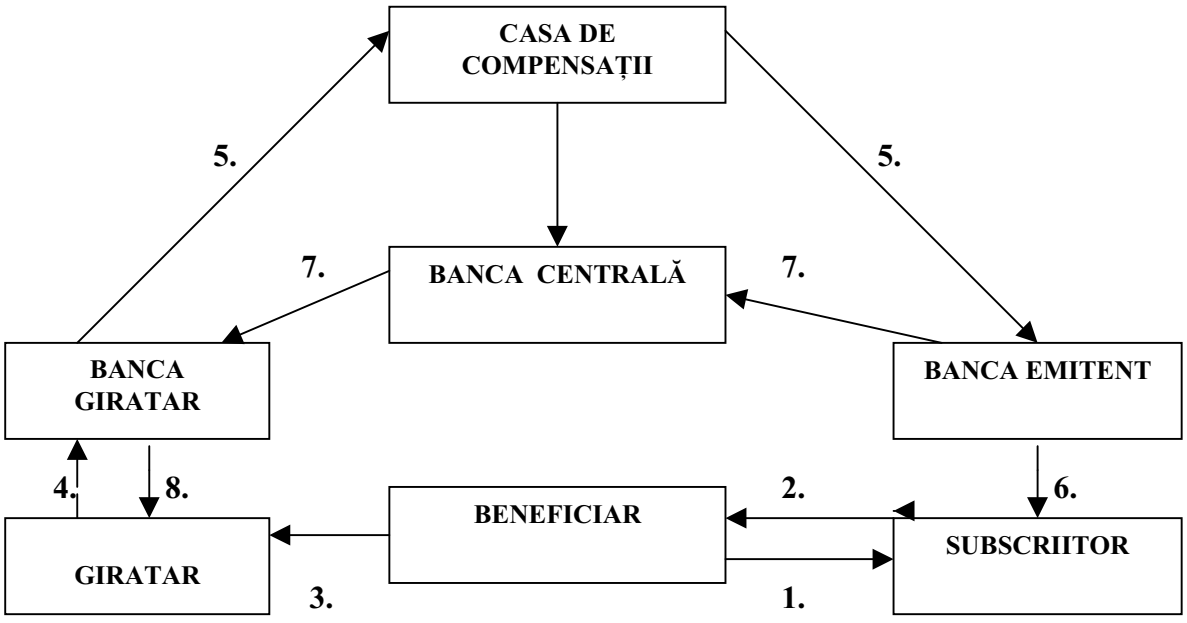
Principalele etape în circuitul unui bilet la ordin sunt (așa cum rezultă și din schema 2.4.1. privind circuitul biletului la ordin):

1) Firma A încheie un contract cu firma B pentru achiziția unor bunuri de investiții, urmând ca suma să fie achitată în termen de 30 de zile de la recepția lor ;

2) În acest scop, firma A completează un bilet la ordin prin care se obligă să plătească echivalentul bunurilor achiziționate de la firma B. Așadar firma A are calitatea de emitenet, iar firma B pe cea de beneficiar al biletului la ordin ;

3) La scadență, firma B prezintă biletul la ordin pentru încasarea sumei, fie la emitent, fie la banca acestuia, achitându-se contravaloarea înscrisă pe el.

Circuitul biletului la ordin este similar cu al cambiei și se prezintă în schema 2.4.1.

Schema 2.4.1. Circuitul biletului la ordin

După cum rezultă din schema de mai sus, circuitul biletului la ordin are mai multe faze, astfel:

1. între subscriitor și beneficiar s-a încheiat un contract și are loc transferul unor active;
2. subscriitorul emite un bilet la ordin pe care îl transmite beneficiarului;
3. beneficiarul girează biletul la ordin și îl transmite către giratar;
4. giratarul remite biletul la ordin băncii sale pentru încasare;
5. banca giratarului prezintă biletul la ordin la compensație;
6. banca subscriitorului debitează contul acestuia;
7. banca subscriitorului transferă fondurile bancii giratarului.

NU UITA !

Ca și cambia, biletul la ordin trebuie să satisfacă anumite condiții exprimate în formule tipice de redactare a textului care exprimă clauze cu valoare juridică strictă. În toate redactările, biletul la ordin trebuie să cuprindă următoarele mențiuni obligatorii prevăzute de lege:

- **denumirea de bilet la ordin** trecută în textul titlului și exprimată în limba utilizattă pentru redactarea titlului;
- promisiunea necondiționată de **a plăti** o sumă determinată;
- **scadența;**
- **locul plății**;
- **numele beneficiarului;**
- **data și locul emiterii;**
- **semnătura emitentului**.

EVALUARE

I. **Răspundeți la următoarele întrebări :**

1. Ce reprezintă biletul la ordin ?
2. Care sunt elementele obligatorii ale unui bilet la ordin ?

II. **SC « DORU » SA** încheie un contract cu **SC « TINA »** pentru achiziția unui autocamion în valoare de 5.000 lei, urmând ca suma să fie achitată în termen de 30 de zile de la recepția bunului.

În acest scop, SC « DORU » SA completează un bilet la ordin prin care se obligă să plătească echivalentul autocamionului achiziționat de la SC « TINA » SA.

Să se prezinte circuitul biletului la ordin intervenit în cazul de mai sus.

Semnarea contractului între cele două firme prin reprezentanții lor

2.5. CARTEA BANCARĂ (CARDUL)

Cartea bancară este o cartelă din material plastic (de aici denumirea de bani de plastic), de formatul unei cărți de vizită, având imprimate emblema emitentului, în general, o bandă și o serie de date pentru identificarea titularului, client al băncii respective.

Cardul permite, prin intermediul unor dispozitive electronice (de aici denumirea de "bani electronici"), accesul titularului la contul său bancar, precum și efectuarea rapidă de plăți (carte de plată debit) sau obținerea unor împrumuturi pe termen scurt (carte de credit).

Plata prin card nu este decât o variantă modernă de a plăti.

Comparând plata prin cec cu plata prin card, rezultă că dacă prin cec cumpărătorul unei mărfi semnează o filă pe care vânzătorul o încasează (la vedere sau la termen), în cazul plății prin card cumpărătorul prezintă cartea bancară și semnează factura, iar primitorul o trimite spre încasare la banca emitentă.

In operațiunile de plată prin carduri intervin trei participanți:

- deținătorul (beneficiarul) cardului, titular al unui cont la banca emitentă;
- banca emitentă, care administrează și operează plățile în conturile bancare curente ale beneficiarilor;
- comercianții, care acceptă plata prin carduri și care pot fi: hoteluri, restaurante, agenții de turism sau transporturi aeriene, magazine etc.

O variantă a cardului, cartea de credit dă deținătorului său dreptul de a obține de la banca emitentului un credit în suma necesară efectuării unor anumite plăți. Beneficiarul plății va primi contravaloarea bănească a tuturor facturilor sale printr-o reglementare periodică, de regulă lunară, cu banca emitentă (sistemul numit off-line).

Ceea ce dă atractivitate acestui instrument de plată este faptul că dacă titularul își reglementează datoria în termen de o lună, fondurile ce i-au fost avansate de bancă sunt fără dobândă. Dacă însă depășește acest termen, va intra automat în regim de credit cu dobâdă mai ridicată decât la împrumuturile obișnuite.

O revoluție în domeniul decontărilor a constituit-o creearea sistemului de transfer electronic al fondurilor la locul de vânzare. Este vorba de decontarea tranzacției prin simpla introducere a unei cărți inteligente, în terminalul situat la locul plății aparținând sistemului computerizat de decontare a emitentului cardului.

***Cartea de plată sau cardul bancar* reprezintă un instrument de decontare care:**

-asigură posesorului autorizarea de bunuri sau servicii, fără prezența efectivă a numerarului ;

-permite legătura financiară dintre comercianți și consumatori (prin acces într-un cont bancar).

Totodată, cardul are caracteristicile unui instrument de plată, permițând retragerea de numerar de la ghișeele automate bancare.

Pentru clasificarea cardurilor se utilizează mai multe criterii, după cum urmează:

a) După modul de stocare a informațiilor, se disting:

-carduri cu bandă magnetică ;

-carduri cu microprocesor.

Cardurile cu bandă magnetică conțin toate informațiile esențiale despre deținătorul de card. Începând din anul 1992 a apărut o generație de carduri care conțin încorporate un microprocesor și o componentă de memorie (chip). Acestea se numesc chip-carduri și prezintă un grad de securiate ridicat, fiind promovate pe scară largă de societățile emitente: VISA International și MASTER CARD.

b) După funcțiile îndeplinite (respectiv, modul de acoperire a cheltuielilor) se disting:

-debit carduri ;

-credit carduri.

c) In funcție de calitatea emitentului, se realizează distincția între cardurile emise de bănci și cardurile emise de societăți nebancare.

Cardurile emise de bănci se încadrează în domeniul preocupărilor multiple ale băncilor de a identifica și de a lansa pe piață instrumente de plată atractive, utile, facil de obținut, sigure și profitabile. Sistemul bancar american a reușit lansarea cardurilor pe piața mondială a instrumentelor de plată cu începere din anul 1960, când Bank of America a lansat un instrument de plată denumit Bank Americard (în prezent VISA International).

Cardurile emise de societățile non-bancare Urmând exemplul cardurilor bancare, societățile non-bancare, lanțurile de magazine și cluburi au lansat propriile carduri. Acestea asigurau posibilitatea efectuării de cheltuieli în timp real, fără a se mai pune problema dimensionării la un moment dat a disponibilităților proprii.

În această categorie se încadrează cardurile de comerciant, emis de comerciantul însuși, și care poate fi utilizat numai la punctele de vânzare, controlate de către emitentul de card (magazine, benzinării).

d) După momentul în care se utilizează tranzacția, cardurile se clasifică în:

-carduri cu plată înainte (prealimentate) ;

-cu plata acum (carduri de debit) ;

-cu plata mai târziu (carduri de credit) ;

-carduri de comerciant (retaiter card) ;

-carduri de cheltuieli (charge card).

Emiterea cardurilor

Pentru ca o persoană fizică sau juridică să devină posesoarea unui card, este necesar să solicite acest lucru băncii sau companiei emitente, prin adresarea unei cereri și încheierea unui contract. În contractul respectiv se precizează tipul de card, facilitățile de care va dispune deținătorul și obligațiile acestuia față de bancă. Pentru a obține cardul solicitat, titularul trebuie să plătească o taxă de emitere și o taxă anuală de utilizare. În momentul primirii cardului, banca îi comunică titularului parola personală. Codul personal de indentificare aferent unui card

abreviat PIN (Personal Identification Number), reprezintă codul atribuit de emitent unui deținător de card. Utilizatorul trebuie să reproducă acest număr, în scopul verificării identității, atunci când plata este deservită de un ghișeu automat. Pentru verificarea bonității clientului căruia banca îi emite cardul, societățile emitente de asemenea instrumente de plată pot apela la firmele specializate în acest scop.

Utilizarea cardului

Posesorul cardului îl poate utiliza în unul din următoarele scopuri (după cum rezultă din definiția dată cardului):

- plata mărfurilor și serviciilor ;
- retragerea de numerar de la distribuitoarele automate sau de la ghișeele băncii.

Utilizarea cardului pentru plata mărfurilor și serviciilor necesită existența, la nivelul comerciantului care acceptă acest instrument de plată, a unui terminal pentru transferul electronic al fondurilor, denumit POS.

Rolul terminalului este acela de a prelua și a transmite informațiile asupra plății,de la comerciant la centrul de analizare și primirea autorizării privind plata (în maxim 30 secunde).

Avantajele utilizării cardurilor

După tipul cardului (debit card sau credit card) pot fi identificate avantajele utilizării acestora, care se regăsesc la nivelul utilizatorului, al comerciantului cât și al băncii emitente.

a) Pentru posesorii/utilizatorii de carduri pot fi evidentiate următoarele avantaje:

- dacă utilizatorul deține un **credit card**, are avantajul de a alege momentul cumpărării bunurilor sau al serviciilor, posibilitatea de a achita datoria față de bancă, fie integral la primirea situației soldului, fie în rate lunare ;
- comparativ cu plata prin cec sau numerar, cardul prezintă un grad ridicat de securitate ;
- dacă utilizatorul deține un **debit card**, avantajele pot fi enumerate astfel:

- se elimină riscurile de furt aferente numerarului ;
- valoarea tranzacțiilor nu este limitată (comparativ cu cecurile) și nu se completează nici un document ;
- tranzacția se realizează imediat.

Bancomat

b) Pentru comercianți :

- prin utilizarea **credit cardului** comerciantul are garanția plății, în sensul că se creditează imediat contul acestuia cu valoarea mărfurilor și serviciilor vândute

prin card, pe baza documentelor care atestă vânzările;
- acești comercianți atrag un număr mai mare de clienți;
- sunt eliminate riscurile pe care le antrenează utilizarea numerarului.
- **debit cardul** conduce la decontarea mai rapidă decât în cazul ceculuI;
- prin nelimitarea sumelor ce pot fi cheltuite de către clienți, comercianții își sporesc volumul vânzărilor.

c) Pentru bănci avantajele utilizării credit și debit cardurilor rezultă din următoarele:

- **credit cardurile** generează pentru bancă dobânzi al căror nivel este mai mare decât dobânda la alte credite ;
- comisioanele percepute de la comercianții care acceptă achitarea mărfurilor și serviciilor cu carduri sunt importante surse de venituri;
- volumul operațiilor manuale, la nivelul băncii, se reduce considerabil;
- plățile sunt garantate;
- **debit cardurile** conduc la reducerea cheltuielilor bancare legate de activitatea de la ghișee;
- există un grad ridicat de control asupra tranzacțiilor clientului în raport cu disponibilitățile din cont ;
- costurile bancare pentru operarea debit cardurilor sunt reduse comparativ cu cele aferente utilizării cecurilor sau numerarului.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Ce reprezintă cardul?
2. Care sunt participanții în operațiunile de plată prin carduri ?
3. Care sunt tipurile de carduri după modul de stocare a informațiilor ?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Cardul permite, prin intermediul unor dispozitive electronice accesul titularului la....., precum și efectuarea ……(carte de plată debit) sau obținerea unor împrumuturi pe termen scurt (……..).

b) Codul personal de indentificare aferent unui card abreviat ..... reprezintă codul atribuit de emitent unui deținător de card.

c) Utilizarea cardului pentru plata mărfurilor și serviciilor necesită existența, la nivelul comerciantului care acceptă acest instrument de plată, a unui terminal pentru transferul electronic al fondurilor, denumit .....

III. **Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :**

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Dacă utilizatorul deține un credit card, are avantajul de a alege momentul cumpărării bunurilor sau al serviciilor, posibilitatea de a achita datoria față de bancă, fie integral la primirea situației soldului, fie în rate lunare;	
2.	Pentru ca o persoană fizică sau juridică să devină posesoarea unui card, este necesar să solicite acest lucru băncii sau companiei emitente, prin adresarea unei cereri și încheierea unui contract.	
3.	După funcțiile îndeplinite (respectiv, modul de acoperire a cheltuielilor) se disting: debit carduri și credit carduri.	
4.	Costurile bancare pentru operarea debit cardurilor sunt mai mari comparativ cu cele aferente utilizării cecurilor sau numerarului.	

IV. **ACTIVITATE ORGANIZATĂ PE GRUPE DE LUCRU.** Pentru a realiza acest exercițiu, elevii se vor constitui în **trei grupe de lucru**. **Fiecare va încerca să completeze unul din tabelele prezentate mai jos și apoi, prin reprezentantul ales al grupei toți elevii vor fi informați asupra modului în care s-a realizat această sarcină. Pe parcursul prezentării, în urma discuțiilor la nivelul clasei de elevi se pot completa sau corecta anumite cerințe ale tabelelor.**

Având în vedere caracteristicile prezentate dar și specimenele de documente din mapa de lucru a elevului, completați tabelele cu privire la avantajele și dezavantajele utilizării diferitelor tipuri de card.

Tabelul grupei de lucru nr. 1			
Nr. Crt.	**Tipul de card utilizat**	**Pentru posesorii/utilizatorii de carduri**	
		Asemănări	**Deosebiri**
1.	**Credit card**		
2.	**Debit card**		

Tabelul grupei de lucru nr. 2			
Nr. Crt.	**Tipul de card utilizat**	**Pentru comercianți**	
		Asemănări	**Deosebiri**
1.	**Credit card**		
2.	**Debit card**		

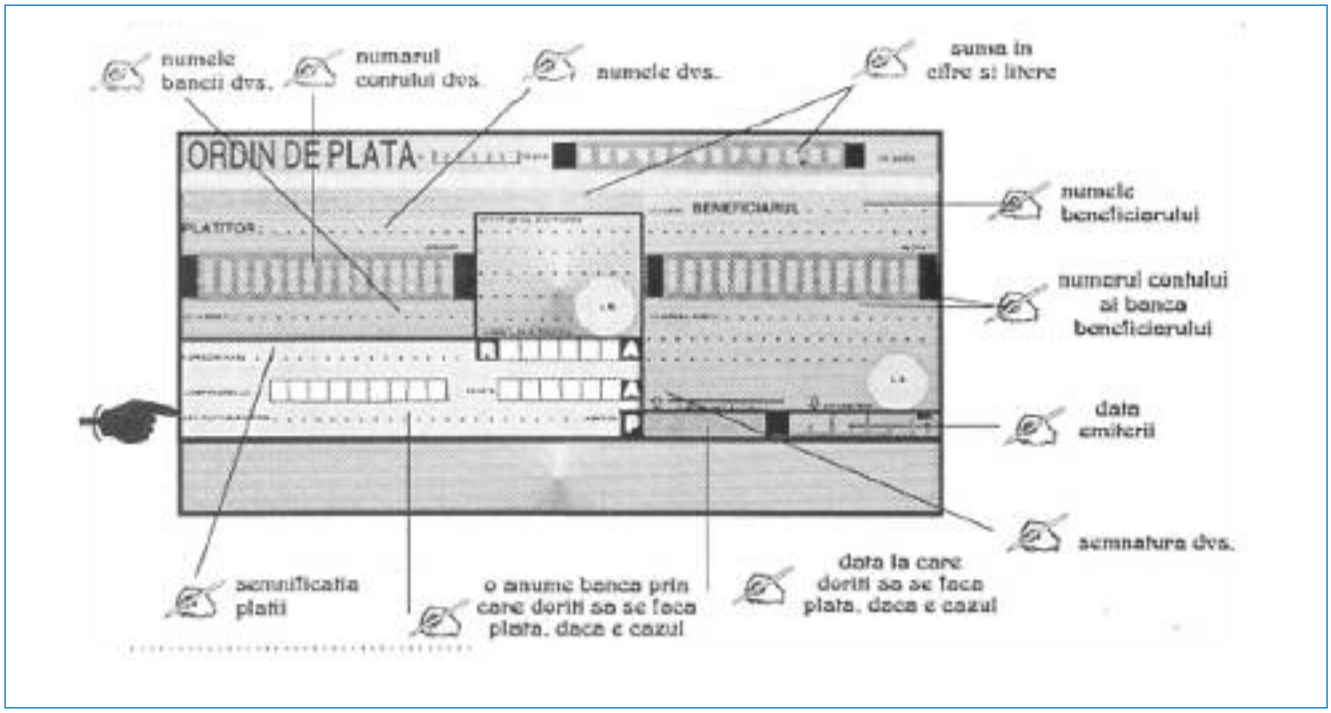
Tabelul grupei de lucru nr. 3			
Nr. Crt.	Tipul de card utilizat	Pentru bancă	
		Asemănări	Deosebiri
1.	Credit card		
2.	Debit card		

2.6. REGULI DE COMPLETARE A INSTRUMENTELOR DE PLATĂ

Completarea documentelor de plată urmează aceleași reguli de bază ca și completarea oricăror documente contabile. În acest sens se are în vedere că se va folosi cerneală albastră sau neagră, nu se vor admite ștersături sau modificări în cadrul documentelor. Se recomandă ca documentele să fie completate cât mai citeț, lizibil cu putință.

2.6.1. Ordinul de plată

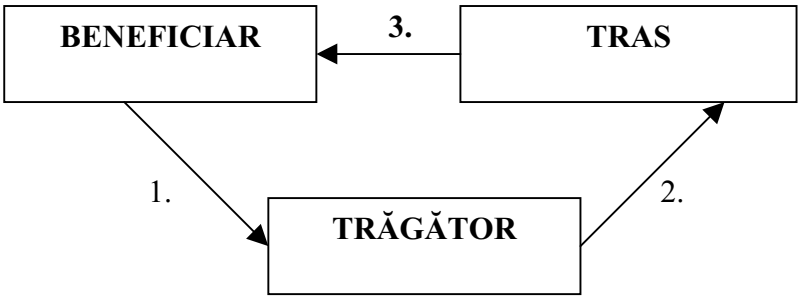
Modul de completare al unui ordin de plată este prezentat în figura următoare:

Sursa: Stănel Gheorghe „ Sistemul plăților interbancare: concepte, instrumente procedee, transferuri și plăți, riscuri, securitatea operațiunilor", Ed. ASE, București, 2004

2.6.2. Cambia

Părțile implicate în circuitul unei cambii sunt prezentate mai jos în schema 2.6.1.

Schema 2.6.1.

În figura 2.6.2. este prezentat modul de completare al unei cambii:

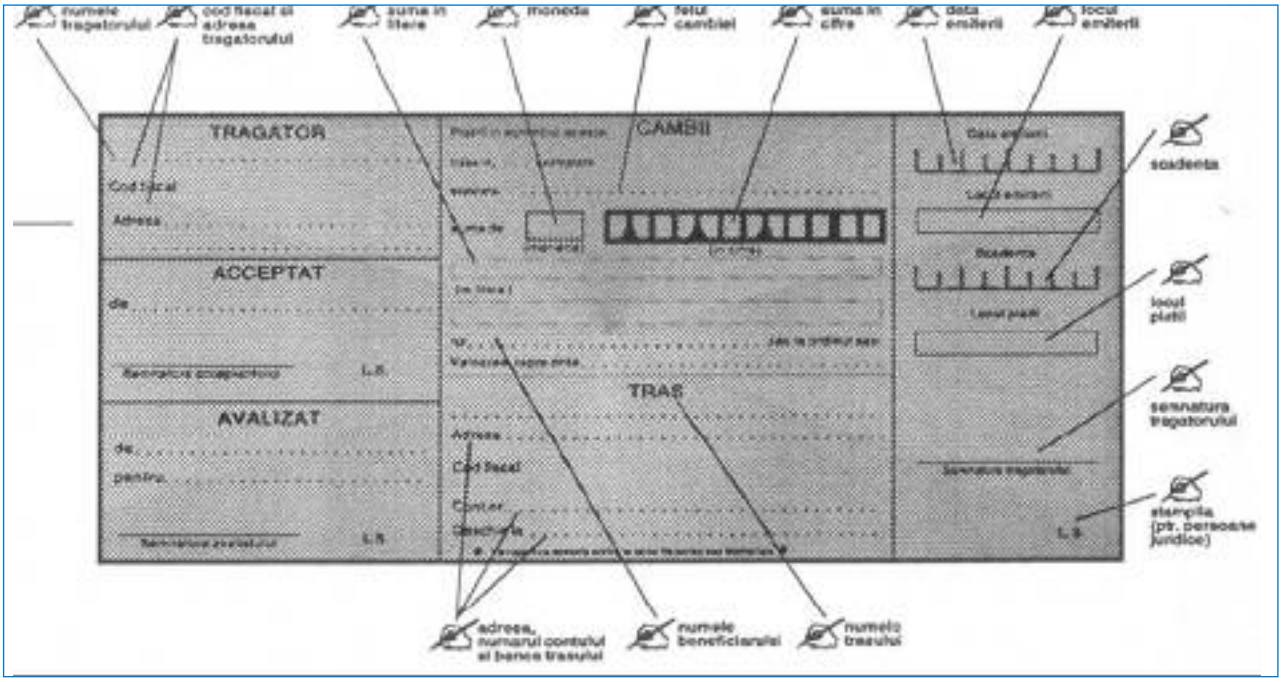

Figura nr. 2.6.2.

Potrivit legii, **mențiunile obligatorii** sunt următoarele:

- **Denumirea de cambie**
  Pe document trebuie să apară denumirea de **CAMBIE** și trebuie scrisă orizontal și deasupra semnăturii trăgătorului ;
- **Ordinul necondiționat de a plăti**
  Ordinul de plată care se dă de trăgător trebuie să fie clar, precis și necondiționat. În legislația noastră, cambiile se acceptă numai dacă cuprind o formulă imperativă **"plătiți",** fără nici o interpre-

tare sau limitare. Orice condiții, limitări sau contraprestații care se adaugă ordinului de a plăti duc la nulitatea cambiei ;

- Ordinul de a plăti se referă la o **anumită sumă de bani** exprimată, în moneda de la locul plății, deci în lei pentru plățile făcute pe teritoriul României. Suma de plată se înscrie **în cifre și litere,** iar dacă între acestea apar diferențe se consideră valabilă suma în litere.
- **Numele plătitorului**
  Indicarea numelui plătitorului este obligatorie. Persoana obligată în principal este **trasul** întrucât a acceptat plata și nu trăgătorul. Numele trasului trebuie să fie complet așa cum apare în actele oficiale. Lipsa numelui trasului duce la nulitatea cambiei.
- **Scadența**
  Scadența (termenul de plată) este un alt element obligatoriu care se înscrie pe cambie. În cazul în care nu se înscrie scadența, cambia se plătește la vedere, adică la orice dată la care beneficiarul solicită plata.
- **Locul unde se efectuează plata**
  Locul de plată este un element absolut necesar pentru a se cunoaște unde se adresează cambia pentru onorare. De aceea, adresa trebuie să fie completă și exactă. De obicei, la locul plății se indică banca plătitorului cu adresa sa, respectiv adresa băncii trasului.
- **Numele beneficiarului.** Numele beneficiarului se scrie clar și complet. Beneficiarul poate desemna o alta persoană, **purtător,** care va încasa cambia în care caz se va trece numele acestuia.
- **Data și locul emiterii**
  Data emiterii (ziua, luna, an) trebuie să fie unică, posibilă și certă, chiar dacă pe cambie figurează mai mulți trăgători.
  Data emiterii cambiei este absolut necesară pentru determinarea următoarelor :
  - calculul datei de scadență;
  - calculul perioadei de dobândă;
  - constatarea capacității legale (vârsta) a semnatarilor;
  - determinarea valabilității drepturilor semnatarilor privind acțiunea cambială (protest, regres).
- **Semnătura trăgătorului** trebuie să fie autografă, scrisă de mână și redactată cu pixul, cerneală neagră sau albastră. Pentru persoanele juridice, pe cambie se aplică și ștampila persoanelor juridice implicate în procesul cambial.

În afară de mențiunile obligatorii de mai sus, prin lege se prevăd și unele **mențiuni facultative,** astfel:

- **rata dobânzii;**
- **domicilierea cambiei;**
- **mandatarul** beneficiarului care să primească banii în locul acestuia;
- **nu la ordin (fără gir);**
  Această mențiune înseamnă că beneficiarul nu va putea transmite cambia prin girare, decât numai prin cesiune de creanță ordinară.
- **fără acceptare;**
  Aceasta îl exonerează pe trăgător de plata cambiei înainte de scadență, ca urmare a faptului că trasul a refuzat plata.

- **după aviz;** prin această mențiune, trasul este obligat ca înainte de efectuarea plății să solicite avizul trăgătorului.
- **fără protest, fără regres, fără cheltuieli;** trăgătorul se obligă să asigure plata cambiei, dacă trasul a refuzat, fără nici un alt demers din partea beneficiarului.

2.6.3. Biletul la ordin

Modul de completare al unui billet la ordin este prezentat mai jos în figura 2.6.3.

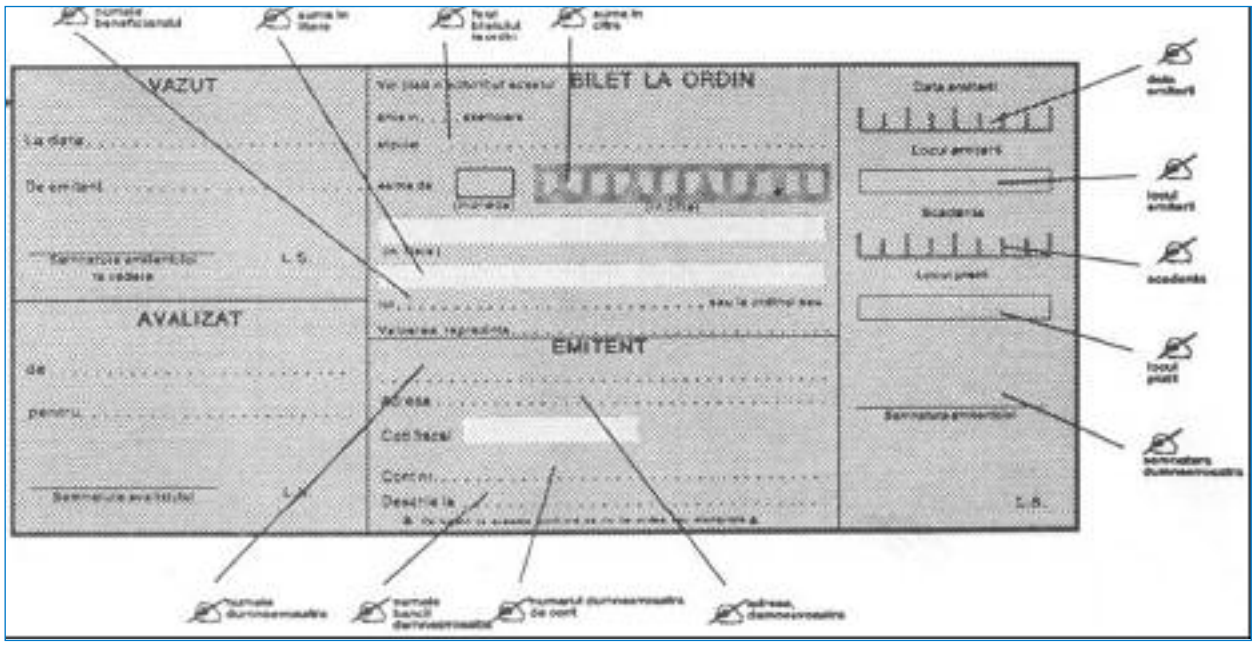

Figura 2.6.3.

În ceea ce privește Biletul la ordin există o formulă consacrată care exprimă voința de plată redată prin **"voi plăti"** sau **"mă oblig să plătesc"**.

Obligația de plată este **necondiționată.**

În textul biletului la ordin se pot face și alte mențiuni, considerate facultative, care să prevadă anumite clauze potrivit practicilor comerciale și financiare, dar care nu pot afecta mențiunile cu caracter obligatoriu.

Biletul la ordin fiind o cambie îi sunt specifice toate procedurile procesului cambial:

- girul;
- avalul;
- scontarea;
- scadența;
- plata;
- protestul;
- regresul;
- execuția cambială;
- alterarea;
- prescripția.

Există totuși o excepție, **acceptarea**, care nu mai este necesară întrucât emitentul este în același timp și acceptant.

2.6.4. Girul

Modul de completare al Girului este prezentat în figura 2.6.4.:

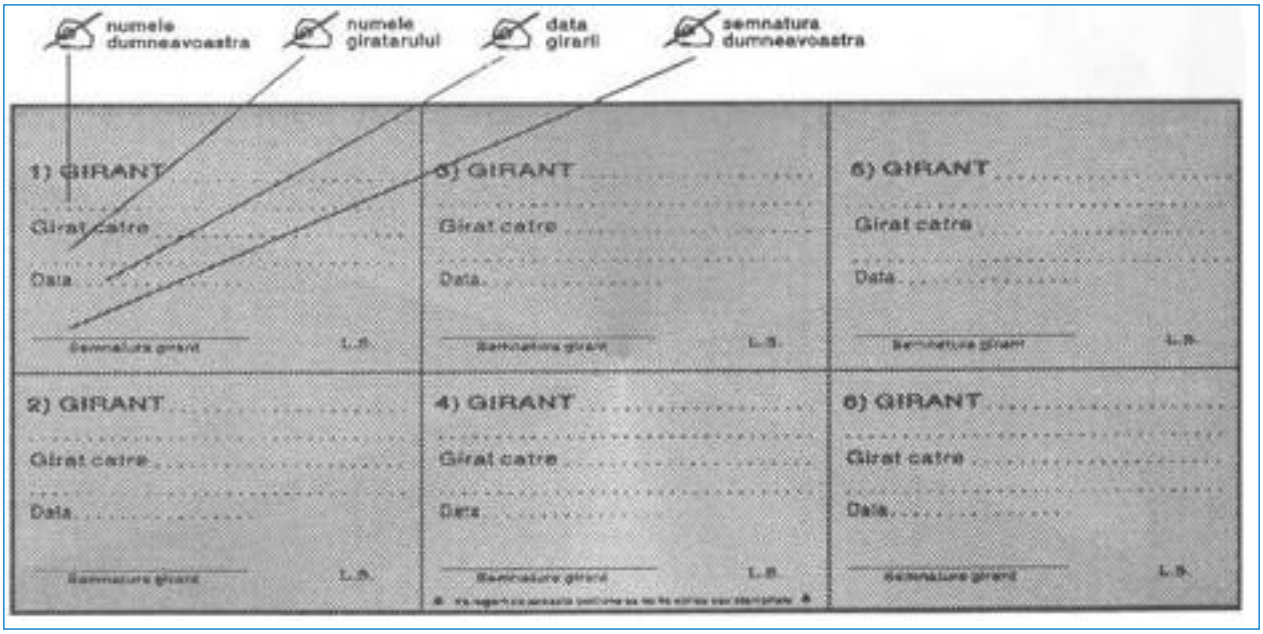

Figura 2.6.4.

2.6.5. Formularul de virament

Principalele informații furnizate prin formularul de virament se referă la:

- numărul contului importatorului ce va fi debitat ;
- **valoarea facturii, cu specificarea monedei de plată;**
- **modalitatea de realizare a transferului (plății), care poate fi telex, swift etc;**
- **numele beneficiarului (exportatorul) și adresa acestuia;**
- **destinația viramentului, banca exportatorului;**
- **numărul contului ce va fi creditat (contul exportatorului);**
- **justificarea plății și numărul facturii.**

Cea mai eficientă rețea de comunicare interbancară internațională este sistemul **SWIFT** pe suport electronic, care asigură fiabilitatea transmiterii ordinului de plată și un timp de transfer redus, siguranță, rapiditate, un procedeu sofisticat de control, cost redus și facilitate de utilizare.

2.6.6. Formularul ordin de plată pentru trezoreria statului (OPT)

aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr.246/2005, **poate fi folosit** numai în sistemul electronic de plăți, după cum urmează:

1. ***Pentru decontări interbancare de mare valoare*** - începând cu data care va fi stabilită de Banca Națională a României;

   Din categoria decontărilor interbancare de mare valoare fac parte plățile mai mari de 50 mii lei, dispuse:

   - din conturile bancare către conturi de venituri bugetare, de disponibilități, etc.

deschise la trezoreria statului (Ex. achitarea din conturi bancare a impozitor, taxelor, contribuțiilor și alte venituri bugetare, etc.);

- din conturi ale plătitorilor deschise la trezoreria statului către conturi deschise la unități bancare (Ex. transferul de catre agenții economici a soldurilor conturilor de disponibilități deschise la trezoreria statului, în conturile proprii deschise la bănci, etc.).

2. ***Pentru decontări intertrezorerii și intratrezorerii*** – începând cu data intrării în funcțiune a sistemului de decontări interne al trezoreriei statului;

   Din **categoria decontărilor intertrezorerii** fac parte plățile dispuse între conturi deschise la unități ale trezoreriei statului din județe diferite, sau între acestea și Direcția Trezorerie și contabilitate publică a municipiului București, trezoreriile sectoarelor municipiului București sau Ministerul Finantelor, inclusiv plățile dispuse între conturi deschise la trezorerii ale sectoarelor municipiului București diferite sau între acestea și Direcția trezorerie și contabilitate publică a municipiului București. Din **categoria decontărilor intratrezorerii** fac parte plățile dispuse între conturi deschise la aceeași unitate a trezoreriei statului sau între conturi deschise la unități ale trezoreriei statului din cadrul aceluiași județ.

3. ***Pentru decontări interbancare de mică valoare.*** Din categoria decontărilor interbancare de mare valoare fac parte plățile mai mici de 50 mii lei, dispuse :

   - din conturile bancare către conturi de venituri bugetare, de disponibilități, etc. deschise la trezoreria statului (Ex. achitarea din conturi bancare a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și alte venituri bugetare, etc.) ;

   - din conturi ale plătitorilor deschise la trezoreria statului către conturi deschise la unități bancare (Ex. transferul de către agenții economici a soldurilor conturilor de disponibilități deschise la trezoreria statului, în conturile proprii deschise la bănci, etc.) .

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Care sunt instrumentele de scris recomandate pentru completarea documentelor ?
2. Care sunt procedurile procesului cambial ?

II. Aplicația 1 :

SC «LUCI» SA achiziționează mărfuri în valoare de 3.200 lei de la **SC «DORU» SRL** pe care le plătește utilizând cecul.

Banca A este cea cu care lucrează SC « LUCI », iar banca B este cea cu care lucrează SC « DORU ».

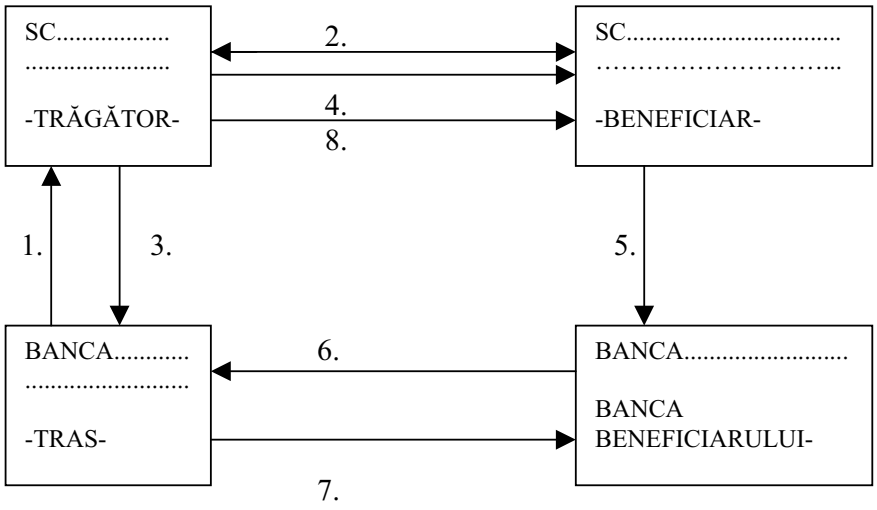
În schema de mai jos, este reprezentat circuitul acestui cec.

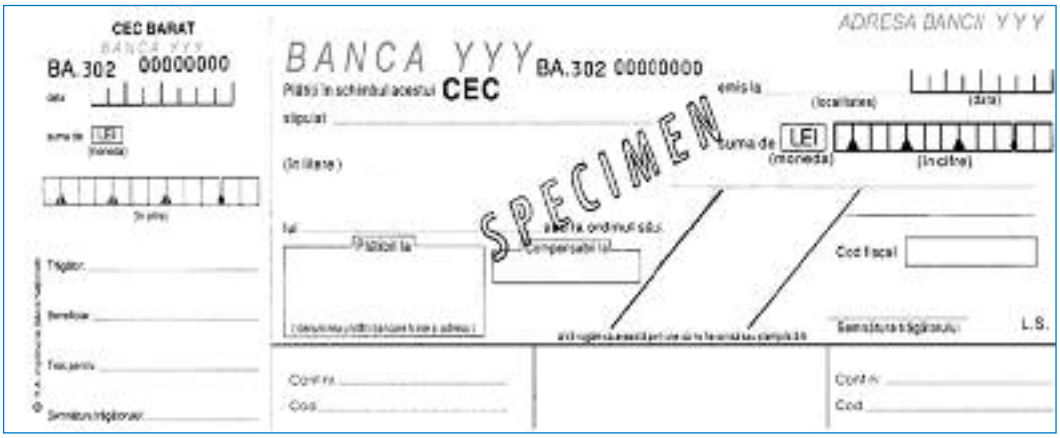
Se cer :

a) completați conform datelor din studiul de caz prezentat, elementele care lipsesc ;

b) identificați fiecare etapă din circuitul cecului (notate în schema următoare cu cifre de la 1 la 8) ;

c) completați documentul la care se face referire în enunțul cazului considerat.

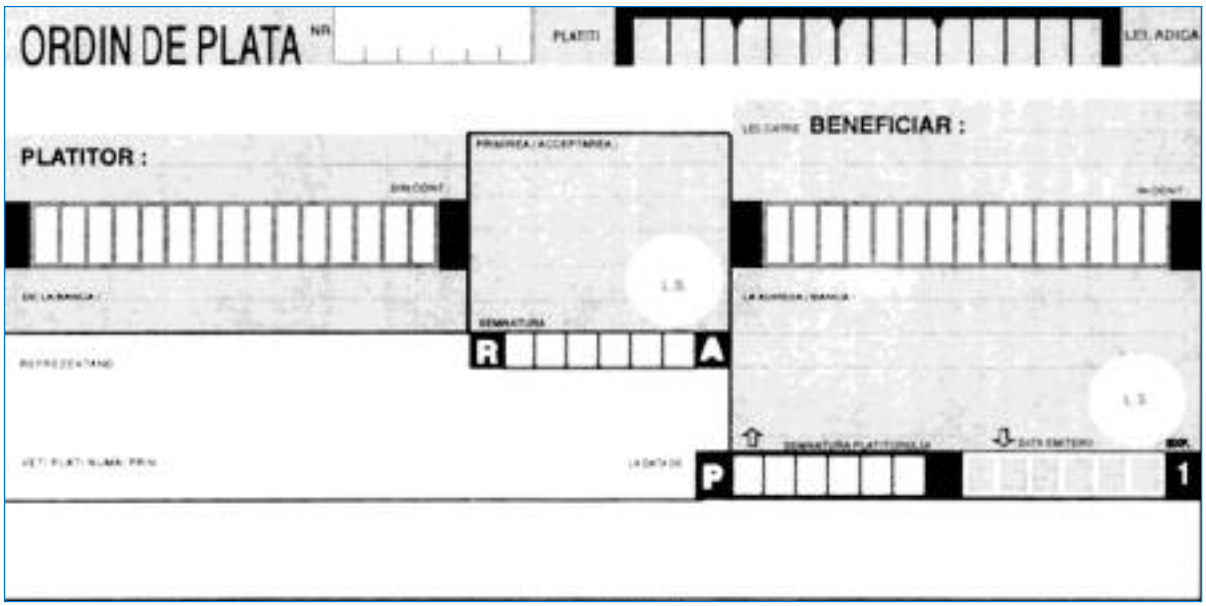

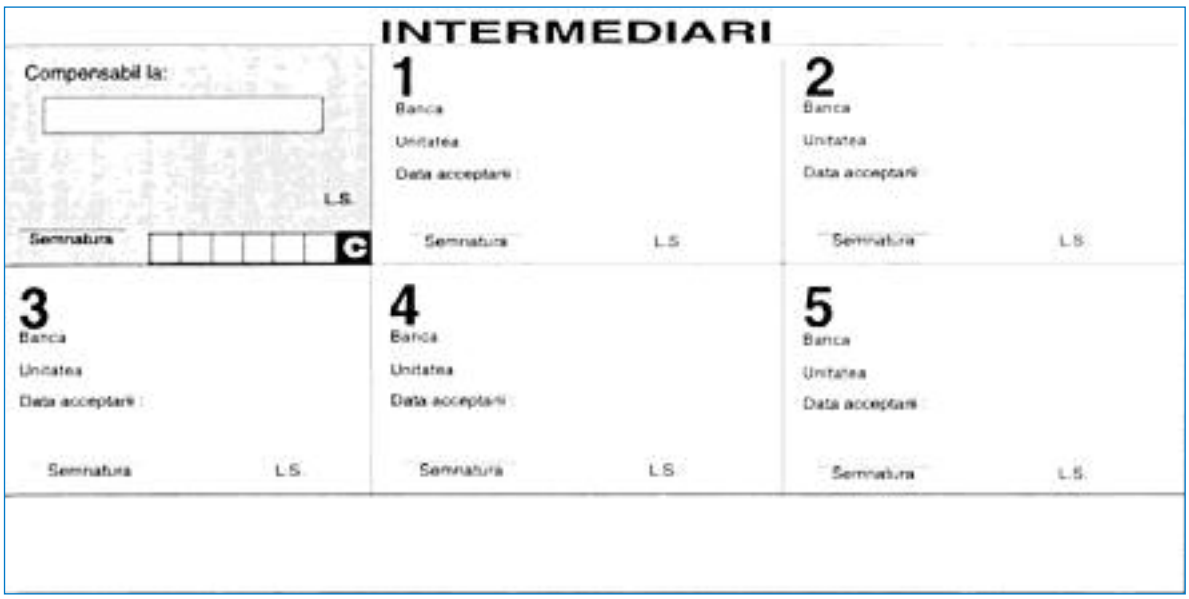
III. Aplicația 2:

SC « TINA » SA achiziționează de la **SC « VALI » SRL** materii prime în valoare de 4.000 lei pe care le achită cu ordin de plată la data de 31.03 a.c. SC « TINA » SA are contul nr. 23454326 deschis la Banca W iar SC « VALI » SRL are contul nr. 7658000 deschis la Banca H.

Se dorește ca plata să se facă la data de 7.08 a.c.

Completați Ordinul de plată pentru cazul prezentat.

2.7. REGRESUL SI PROGRESUL INSTRUMENTELOR DE PLATĂ

2.7.1. GIRUL

Cambia, chiar dacă nu a fost expres trasă la ordin, este transmisibilă prin gir.

Dacă trăgătorul a înscris în cambie cuvintele: "nu la ordin" sau o expresie echivalentă, titlul este transmisibil numai în forma și cu efectele unei cesiuni ordinare.

Girul poate fi făcut chiar în folosul trasului, indiferent dacă a acceptat sau nu, al trăgătorului sau al oricarui alt obligat. Aceștia pot să gireze din nou cambia.

Girul trebuie să fie necondiționat. Orice condiție la care ar fi supus se socotește nescrisă.

Girul parțial este nul.

Girul "la purtător" este echivalentul unui gir în alb.

Girul trebuie să fie scris pe cambie sau pe un adaus (foaie de prelungire) al acesteia (allonge). El trebuie să fie semnat de girant. Girul este valabil chiar dacă beneficiarul nu este arătat sau dacă girantul a pus numai semnătura (gir în alb). În acest din urmă caz girul pentru a fi valabil trebuie să fie scris pe dosul cambiei sau pe adaus.

Comunicarea- element esențial și în afaceri

Girul transmite toate drepturile izvorâte din cambie.

Dacă girul este în alb posesorul poate:

1) să-l completeze cu propriul său nume sau cu numele altei persoane ;
2) să gireze cambia din nou în alb sau în ordinul unei anume persoane ;
3) să predea cambia unui terț fără să completeze girul în alb și fără s-o gireze.

Girantul, dacă nu s-a stipulat altfel, răspunde de acceptare și de plată. El poate interzice un nou gir. În acest caz el nu răspunde față de persoanele cărora cambia a fost ulterior girată.

Deținătorul unei cambii este socotit posesor legitim, dacă justifică dreptul său printr-o serie neîntreruptă de giruri, chiar dacă ultimul gir este în alb. Girurile șterse se socotesc, în această privință, nescrise.

Dacă un gir în alb este urmat de un alt gir, semnatarul acestuia este socotit că a dobândit cambia prin efectul unui gir în alb.

Dacă o persoană a pierdut, prin orice întâmplare, posesiunea unei cambii, noul posesor care justifică dreptul său, nu este ținut să predea cambia, afară numai dacă a dobândit-o cu rea credință, sau dacă a săvârșit o greșeală gravă în dobândirea ei.

Persoanele împotriva cărora s-a pornit acțiune cambială nu pot opune posesorului excepțiunile întemeiate pe raporturile lor personale, cu trăgătorul sau cu posesorii anteriori, doar dacă posesorul dobândind cambia, a lucrat cu stiință în paguba debitorului.

Dacă girul cuprinde mențiune "valoarea pentru acoperire", pentru "încasare", "pentru procu-

ră", sau orice altă mențiune care implică un simplu mandat, posesorul poate să exercite toate drepturile izvorând din cambie, dar nu o poate gira decât cu titlul de procură. Cei obligați nu pot opune în acest caz posesorului decât excepțiunile ce ar fi putut opune girantului. Mandatul cuprins într-un "de procură" nu încetează prin moartea mandatului, prin incapacitatea sau restrângerea capacității acestuia.

Dacă girul cuprinde mențiunea "valoarea în garanție", "valoare în gaj" sau orice altă mențiune care implică în gaj, posesorul poate exercita toate drepturile izvorând din cambie, dar un gir făcut de el este socotit ca făcut cu titlul de procură. Cei obligați nu pot opune posesorului excepțiunile întemeiate pe raporturile lor personale cu girantul, doar dacă posesorul, primind cambia, a lucrat cu stiintță în paguba debitorului.

Girul posterior scadenței produce aceleași efecte ca un gir anterior. Cu toate acestea, girul făcut posterior protestului de neplată, sau făcut după trecerea termenului pentru facerea protestului, produce numai efectele unei cesiuni ordinare. Girul fară dată este socotit, pâna la data contrarie, ca fiind făcut înainte de trecerea termenului stabilit pentru facerea protestului.

NU UITA !

- **Girul** este actul prin care posesorul titlului, numit **girant** transferă altei persoane, numită **giratar,** printr-o declarație scrisă și subscrisă pe titlu odată cu predarea acestuia, toate drepturile ce decurg din acest titlu.
- Girul se dă pe verso-ul cambiei, sub forma unor mențiuni scrise și semnate și care se referă la: **numele girantului, numele giratarului, data și semnătura girantului**. Prin girare se transmite dreptul de creanță către un alt beneficiar (giratar).Acesta poate încasa suma înscrisă pe titlu, la vedere sau la termen.
- **Avalul** este o garanție dată de o persoană, denumită **avalist**, care garantează plata pentru unul din obligații cambiali, numit **avalizat**, pentru toată suma menționată pe titlu sau pentru o parte din ea. Avalul se folosește atunci când sunt anumite dubii în ceea ce privește capacitatea de plată a trasului sau nu sunt disponibile suficiente informații despre bonitatea acestuia. In asemenea situații, beneficiarul solicită avalizarea cambiei.
- **Protestul** reprezintă constatarea printr-un act autentic a rezultatului negativ a prezentării cambiei spre acceptare și plată.
- **Regresul** este acțiunea cambială prin care posesorul cambiei se îndreaptă contra celorlalți obligați cambiali și a avaliștilor lor, alții decât acceptantul și avaliștii săi. Regresul presupune că posesorul s-a îndreptat mai înainte, prin acțiune directă, asupra acceptantului și avaliștilor săi, dar rezultatele nu sunt satisfăcătoare (debitul persistă, total sau parțial) și acum se îndreaptă către ceilalți participanți (trăgător, giranți, avaliști) pe baza principiului cambial al răspunderii solidare.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Ce reprezintă girul ?
2. Ce reprezintă cambia ?
3. Care sunt legăturile dintre cambie și gir ?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Girul transmite toate drepturile izvorâte din ……...…….

b) Dacă girul este în alb posesorul poate:

- ……...……. sau cu numele altei persoane ;
- să gireze cambia din nou …….. sau în ordinul unei anume persoane ;
- …….. cambia unui terț fără să completeze girul în alb și fără s-o gireze.

III. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Protestul reprezintă constatarea printr-un act autentic a rezultatului negativ a prezentării cambiei spre acceptare și plată.	
2.	Girul posterior scadenței produce aceleași efecte ca un gir anterior.	
3.	Dacă girul cuprinde mențiunea "valoarea în garanție", "valoare în gaj" sau orice altă mențiune care implică în gaj, posesorul nu poate exercita toate drepturile izvorând din cambie.	

2.7.2. CESIUNEA DE CREANȚĂ

Prin *cesiunea cambiei,* derivând fie dintr-un gir făcut posterior protestului de neplată sau după expirarea termenului pentru facerea protestului, fie dintrun act separat, chiar anterior scadenței, se transmit creditorului toate drepturile cambiale ale cedentului, căruia i se vor putea opune toate excepțiunile opozabile acestuia, cesionarul având dreptul la predarea cambiei.

Despre acceptare

Posesorul cambiei sau chiar un simplu deținător, poate prezenta trasului, până la scadență, cambia spre acceptare, la domiciliul acestuia. În orice cambie trăgătorul poate stipula că ea va trebui să fie prezentată spre acceptare, fixând sau nu un termen pentru prezentare. El poate interzice în cambie prezentarea spre acceptare,

afară numai de cazul în care cambia este plătibilă la un terțiu sau este plătibilă într-o altă localitate decât aceea a domiciliului trasului, sau dacă este plătibilă la un anume timp de la vedere.

El poate de asemenea să stipuleze că prezentarea spre acceptare nu va putea avea loc înaintea unei anume date. În afară de cazul când trăgătorul a interzis prezentarea spre acceptare, oricare din giranți poate stipula că va trebui să fie prezentată cambia spre acceptare, fixând sau nu un termen pentru prezentare.

Cambia plătibilă la un anume timp de la vedere, trebuie prezentată spre acceptare în termen de un an de la data emisiunii. Trăgătorul poate reduce sau prelungi acest termen. Aceste termene pot fi reduse de giranți. Trasul poate cere ca o a doua prezentare să-i fie facută în ziua următoare primei prezentări. Cei interesați nu pot să se prevaleze de neobservarea acestei cereri, dacă nu este menționată în protest. Posesorul nu este dator să lase trasului cambia prezentată spre acceptare.

Acceptarea se scrie pe cambie. Ea se exprimă prin cuvintul **"acceptat**" sau orice altă expresie echivalentă, fiind semnată de tras. Simpla semnatură a trasului pusă pe fața cambiei este socotită acceptare. Când cambia este plătibilă la un anume timp de la vedere, sau când ea trebuie prezentată spre acceptare într-un termen stabilit printr-o clauză specială, acceptarea trebuie să poarte data zilei când este făcută, afară numai dacă posesorul cere ca ea să poarte data zilei prezentării. Dacă acceptarea nu este datată, posesorul, pentru a păstra dreptul de regres împotriva giranților și împotriva trăgătorului, trebuie să ceară să se constate această lipsă printr-un protest făcut în timp util.

Acceptarea trebuie să fie necondiționată; trasul o poate însă restrânge la o parte din sumă. Orice altă modificare adusă prin acceptare, celor cuprinse în cambie, se socoteste ca refuz de acceptare. Acceptantul ramâne totuși ținut în limitele acestei acceptări.

Dacă trăgătorul a arătat în cambie un loc de plată, altul decât cel al domiciliului trasului, fără însă să arate un terțiu la care plata trebuie să fie făcută, trasul îl va putea arăta odată cu acceptarea. Altfel, acceptantul este socotit că s-a obligat să plătească el însuși la locul plății.

Când cambia este plătibilă la domiciliul trasului, acesta poate să arate în acceptare o adresă în aceeași localitate unde plata trebuie să fie facută.

Prin acceptare, trasul se obligă a plăti cambia la scadență.

Dacă acceptarea scrisă pe cambie de către tras este ștearsă de către acesta, mai înainte de înapoierea titlului, acceptarea este socotită refuzată. Ștergerea se socotește pâna la dovada contrarie că a fost făcută înainte de restituirea titlului. Totuși, dacă trasul a adus, prin scris, la cunoștința posesorului sau a oricărui alt semnatar că a acceptat, el este ținut către aceștia în limitele acestei acceptări.

Despre aval

Plata unei cambii poate fi garantată printr-un aval pentru întreaga sumă sau numai pentru o parte din ea. Această garanție poate fi dată de un terțiu sau chiar de un semnatar al cambiei.

Avalul se dă pe cambie sau pe adaos. El se exprimă prin cuvintele "pentru aval" sau prin orice altă formulă echivalentă și este semnat de avalist.

Se consideră că avalul rezultă din simpla semnatură a avalistului pusă pe fața cambiei, afară numai dacă semnătura este a trasului sau a trăgătorului. Avalul trebuie să arate pentru cine este dat. Altfel, se consideră dat prin trăgător.

Avalistul este ținut în același mod ca acela pentru care a garantat. Obligația sa este valabilă chiar dacă obligațiunea pe care a garantat-o ar fi nulă din orice altă cauză decât un viciu de formă. Când avalistul plătește cambia, el dobândește drepturile izvorând din ea împotriva celui garantat, ca și împotriva acelora care sunt obligați către aceasta din urmă, în temeiul cambiei.

Despre scadență

O cambie poate fi trasă:

- la vedere ;
- la un anume timp de la vedere ;
- la un anumit timp de la data emisiunii ;
- la o zi fixă.

Cambiile cu alte scadențe sau cu scadențe succesive sunt nule.

Cambia la vedere este plătibilă la prezentare. Ea trebuie prezentată spre plată în termen de un an de la data sa. **Trăgătorul** poate reduce sau prelungi acest termen. Aceste termene pot fi reduse de giranți. Trăgătorul poate stipula că o cambie plătibilă la vedere nu trebuie să fie prezentată spre plată înaintea unei anumite date. În acest caz termenul de prezentare curge de la această dată.

Scadența unei cambii la un anume timp de la vedere este determinată, fie de data acceptării, fie de aceea a protestului. În lipsa protestului, acceptarea nedată este socotită față de acceptant

Depunerea unei cambii la bancă în vederea scontării

ca fiind făcută în ultima zi a termenului prevăzut pentru prezentare spre acceptare.

Scadența unei cambii trasă la una sau mai multe luni de la data emisiunii sau de la vedere, e socotită la data corespunzătoare, din luna în care plata trebuie să fie facută. Dacă lipsește data corespunzatoare, scadența va fi în ultima zi a acestei luni. Când o cambie este trasă la una sau mai multe luni și jumătate de la dată sau de la vedere, se socotesc mai întâi lunile întegi și apoi fracțiunile de lună.

Dacă scadența este fixată la începutul, la mijlocul sau la sfârșitul lunii, se înțelege prin aceste termene: prima, a cinsprezecea sau cea din urmă zi a lunii. Expresiile “8 zile “ sau “cinsprezece zile” se înțeleg, nu ca una sau două săptămâni, ci ca opt sau cinsprezece zile efective. Prin expresia “jumatate lună” se înțeleg cinsprezece zile.

Când o cambie este plătibilă la o zi fixă într-un loc, unde calendarul este deosebit de acela al locului de emisiune, data scadenței se consideră fixată după calendarul locului de plată.

Când o cambie trasă între două locuri, având calendare deosebite, este plătibilă la un anume

timp de la data emisiunii, scadența se stabilește socotindu-se din ziua care, potrivit calendarului locului de plată, corespunde zilei de emisiune. Termenele de prezentare a cambiilor se socotesc potrivit regulilor prezentate mai înainte. Aceste reguli nu sunt aplicabile dacă într-o clauză a cambiei rezultă intenția de a se adopta reguli deosebite.

Despre plată

Posesorul unei cambii plătibilă la o zi fixă sau la un anume termen de la data emisiunii sau de la vedere trebuie să o prezinte la plată, fie în ziua în care ea este plătibilă, fie în una din cele două zile lucrătoare ce urmează.

Cambia trebuie să fie prezentată spre plată la locul și adresa indicată în cambie. În lipsa acestei adrese cambia trebuie să fie prezentată pentru plată:

- La domiciliul trasului sau al persoanei desemnate în cambie să plătească pentru el ;
- La domiciliul acceptantului prin intervenție sau al persoanei desemnate în cambie să plătească pentru acesta ;
- La domiciliul celui indicat la nevoie.

Trasul care plăteste cambia poate pretinde ca aceasta să-i fie predată cu mențiunea de achitare scrisă de către posesor. Posesorul nu poate refuza o plată parțială. În caz de plată parțială trasul poate cere să i se facă pe cambie mențiune de această plată și să i se dea o chitanță.

Posesorul unei cambii nu este obligat să primească plata înainte de scadență. Trasul care plăteste înainte de scadență, o face pe riscul și pericolul său. Acela care plătește la scadență este valabil liberat, afară numai dacă nu a fost fraudă sau greșeală gravă din partea sa. El este dator să verifice regulata succesiune a girurilor, dar nu și autenticitatea semnăturilor giranților.

Când o cambie este plătibilă într-o monedă, care nu are curs la locul plății, suma poate fi plătită în moneda țării, după valoarea ei din ziua scadenței. Dacă debitorul este în întârziere cu plata, posesorul poate, la alegerea sa, să ceară ca suma să fie plătită în moneda țării, fie după valoarea din ziua scadenței, fie după valoarea din ziua plății.

Valoarea monedei străine este determinată de uzurile locului de plată. Trăgătorul poate totuși să stipuleze că suma de plată va fi calculată după un curs indicat în cambie. Regulile aici arătate nu se aplică în cazul când trăgătorul a stipulat că plata va trebui făcută într-o monedă anume arătată (clauza de plată efectiv în moneda străină).

Când cambia nu este prezentată spre plată în termen, orice debitor are dreptul de a consemna suma pe cheltuiala și riscul posesorului cambiei, recipisa depunându-se la tribunalul sau judecătoria locului de plată.

Regresul în caz de neacceptare sau neplată

Acțiunea cambială este directă sau de regres: directă contra acceptantului și avaliștilor săi și de regres contra oricărui alt obligat.

Posesorul poate exercita drepturi de regres împotriva giranților, trăgătorului și a celorlalți obligați:

a) la scadență, dacă plata nu a avut loc ;
b) chiar înainte de scadență ;
c) dacă acceptarea a fost refuzată în totul sau în parte;

d) în caz de faliment al trasului, fie că acesta a acceptat sau nu ;

e) în caz de încetare de plăți din partea acestuia, chiar dacă încetarea de plăți nu este constatată printr-o hotarâre, dacă urmărirea bunurilor lui a rămas fără rezultat ;

e) în caz de faliment al trăgătorului unei cambii stipulată neacceptabilă.

Refuzul de acceptare sau de plată trebuie să fie constatat printr-un act autentic (protest de neacceptare sau de neplată).

Protestul de neacceptare trebuie făcut în termenele fixate pentru prezentare la acceptare. Protestul de neplată al unei cambii plătibilă la o zi fixă sau la un anume timp de la data emisiunii, sau la un anume timp de la vedere, trebuie să fie făcut în una din cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este plătibilă.

Protestul de neacceptare scutește de prezentare la plată și de protestul de neplată.

În cazul când trasul a încetat plățile, fie că a acceptat sau nu, sau în cazul când o urmărire a bunurilor acestuia nu a dat rezultat, posesorul nu poate exercita dreptul său de regres, decât numai după ce cambia a fost prezentată trasului spre plată și după ce protestul a fost făcut.

În cazul când trasul, fie că a acceptat sau nu, a fost declarat în stare de faliment, cum și în caz de faliment al trăgătorului unei cambii stipulate neacceptabile, prezentarea hotărârii declarative de faliment este suficientă pentru a permite posesorului exercitarea dreptului de regres.

Posesorul trebuie să încunoștiințeze pe girantul său și pe trăgător despre neacceptare sau neplată, în cele patru zile lucrătoare ce urmează zilei protestului sau zilei prezentării, în cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care a primit încunoștiințarea, să aducă la cunostința girantului său încunoștiințarea primită, aratând numele și adresele acelora care au făcut încunoștiințările precedentei, se va urma tot astfel până la trăgător. Termenele aici arătate curg de la primirea încunoștiințării precedente.

Când o încunoștiințare este făcută unui semnatar al cambiei, aceeași încunoștiințare trebuie să fie facută, în acelasi termen, avalistului său. În cazul când un girant n-a arătat adresa sa, sau a arătat-o într-un mod ilizibil, încunoștiințarea făcută girantului care îl precede este suficientă. Acela care e dator să facă încunoștiintarea, poate să o facă în orice formă chiar prin simpla înapoiere a cambiei. El trebuie să probeze că a făcut încunoștiințarea în termenul prescris. Acest termen va fi socotit ca observat, dacă o scrisoare cuprinzând încunoștiințarea a fost predată poștei în termenul prescris. Acela care nu face încunoștiințarea în termenul mai sus arătat, nu decade din dreptul de regres ; el este răspunzător de paguba cauzată prin culpa sa, fără însă ca daunele interese să poată întrece suma din cambie.

Trăgătorul, girantul, sau avalistul, pot, prin stipulațiunea **"fără cheltuieli" , "fără protest",** sau orice altă expresie echivalentă, scrisă pe cambie și semnată, să scutească pe posesor pentru exercitarea dreptului de regres, de facerea protestului de neacceptare sau neplată.

Aceasta stipulațiune nu scutește pe posesor de prezentarea cambiei la termenele stabilite, nici de încunoștiințările ce urmează a fi făcute. Dovada neobservării termenelor cade în sarcina aceluia care o opune posesorului.

Dacă stipulațiunea este înscrisă de trăgător, ea produce efectele sale față de toți semnatarii,

dacă ea este înscrisă de un girant sau de un avalist, ea produce efectele sale numai față de acesta. Dacă, cu toată stipulațiunea înscrisă de trăgător, posesorul face protestul, cheltuielile rămân în sarcina sa. Dacă stipulațiunea a fost înscrisă de un girant sau de un avalist, cheltuielile protestului, dacă a fost făcută, pot fi cerute de la toți semnatarii.

Trăgătorul, acceptantul, girantul și avalistul cambiei sunt ținuți solidari față de posesor. Posesorul are dreptul de urmărire împotriva tuturor acestor persoane, individual sau colectiv, fără a fi ținut să observe ordinea în care s-au obligat. Același drept îl are orice semnatar care a plătit cambia. Acțiunea pornită împotriva unuia din obligați, nu împiedică urmărirea celorlalți, chiar dacă sunt posteriori aceluia împotriva căruia s-a procedat mai întâi.

Posesorul poate cere pe cale de regres:

1. Suma aratată în cambia neacceptată sau neplătită, împreună cu dobânda, dacă a fost stipulată.
2. Dobânda legală socotită cu începere de la scadență.
3. Cheltuielile de protest, acelea ale încunoștiințărilor făcute, cum și alte cheltuieli justificate.

Dacă regresul este exercitat înainte de scadență, va fi dedus un scont la suma arătată în cambie. Acest scont va fi calculat potrivit scontului Băncii Naționale în vigoare, la data regresului, la locul domiciliului posesorului.

Acela care a plătit prin regres cambia poate cere de la giranții săi:

1. Întreaga sumă platită.
2. Dobânda legală la această sumă, socotită cu începere din ziua când a plătit suma.
3. Cheltuielile pe care le-a făcut.

Orice obligat împotriva căruia se exercită sau ar putea fi exercitat, un drept de regres, poate cere, în schimbul plății, predarea cambiei cu protestul și un cont de întoarcere achitat. Orice girant care a plătit cambia poate șterge girul său și pe acelea ale girantilor următori.

În cazul unui regres, după o acceptare parțială, acela care plătește suma pentru care cambia nu a fost acceptată poate cere să se facă mențiune de aceasta plată pe cambie și să i se dea chitanță. Posesorul trebuie, în afară de aceasta, să-i predea o copie a cambiei, certificată conform, cum și protestul pentru a-i face posibil exercițiul regresurilor ulterioare.

Oricare persoană, având dreptul să exercite regresul, poate dacă nu s-a stipulat altfel, să se despăgubească prin o nouă cambie (contracambie), trasă la vedere asupra unuia din giranții săi

Banca Națională a României

și plătibilă la domiciliul acestuia. Contracambia cuprinde și un drept de curtaj și taxă de timbru pentru ea. Dacă contracambia este trasă de posesor, suma este fixată după cursul unei cambii la vedere, trasă de la locul unde cambia originară este plătibilă asupra locului domiciliului girantului. Dacă contracambia este trasă de un girant, suma este fixată dupa cursul unei cambii la vedere, trasă de la locul unde trăgătorul contracambiei are domiciliul asupra locului domiciliului girantului.

După trecerea termenelor fixate:

a) pentru prezentarea unei cambii la vedere sau la un anume timp de la vedere ;
b) pentru facerea protestului de neacceptare sau de neplată ;
c) pentru prezentarea la plată în cazul stipulațiunii "fără cheltuieli"

posesorul este decăzut din drepturile sale împotriva giranților, împotriva trăgătorului și împotriva celorlalți obligați cu excepția acceptantului.

În cazul în care cambia nu este prezentată spre acceptare în termenul stipulat de trăgător, posesorul este decăzut din dreptul său de regres, atât pentru neplată, cât și pentru neacceptare, afară numai dacă nu rezultă din cuprinsul stipulației că trăgătorul a înțeles să se descarce numai de garanția de acceptare.

Dacă stipularea unui termen pentru prezentare este cuprinsă într-un gir, numai girantul poate opune lipsă.

Când prezentarea cambiei sau realizarea protestului în termenele prescrise este împiedicată de un obstacol de neînlăturat (prevedere legală, caz fortuit ori de forță majoră), aceste termene sunt prelungite. Posesorul este dator să aducă, fără întârziere, la cunoștința girantului său, prin scrisoare recomandată, cazul fortuit ori de forță majoră și să facă pe cambie sau pe adaus mențiune datată și semnată de el de această încunoștiințare. După încetarea cazului fortuit ori de forță majoră posesorul trebuie fără întârziere, să prezinte cambia spre acceptare sau spre plată și dacă este nevoie s-o protesteze.

Dacă cazul fortuit ori de forță majoră ține peste treizeci de zile de la scadență, drepturile de regres pot fi exercitate fără a fi nevoie de prezentare și protest. Pentru cambiile la vedere sau la un anume timp de la vedere, termenul de treizeci de zile curge de la data când posesorul a încunoștiințat pe girantul său despre cazul fortuit ori de forță majoră, chiar dacă încunoștiințarea este făcută înainte de expirarea termenului de prezentare în termenul de 30 de zile, se adaugă termenul la vedere sau de la un timp de la vedere arătat în cambie. Nu se socotesc cazuri fortuite ori de forță majoră faptele pur personale ale posesorului sau ale persoanei pe care acesta a însărcinat-o să prezinte cambia sau de a o protesta.

Între mai mulți obligați care au o situație egală în cambie nu se poate exercita acțiunea cambială, raporturile dintre aceste persoane vor fi reglementate după normele relative la obligațiile solidare.

La ghișeul unei bănci

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Ce reprezintă cesiunea de creanță ?
2. Cum poate fi trasă o cambie ?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Scadența unei cambii trasă la una sau mai multe luni de la data emisiunii sau de la vedere, e socotită la data corespunzătoare, din luna..... Dacă lipsește data corespunzătoare, scadența va fi .....

b) Trăgătorul, girantul, sau avalistul, pot, prin stipulațiunea ..... sau orice altă expresie echivalentă, scrisă pe cambie și semnată, să scutească pe posesor pentru exercitarea dreptului de regres, de facerea protestului de neacceptare sau neplată.

c) Avalul se dă pe cambie sau..... El se exprimă prin cuvintele .....sau prin orice altă formulă echivalentă și este semnat de avalist.

d) Dacă regresul este exercitat înainte de scadență, va fi dedus un .....l a suma arătată în cambie. Acest ..... va fi calculat potrivit scontului Băncii Naționale în vigoare, la data regresului, la locul domiciliului.....

III. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Dacă cazul fortuit ori de forță majoră ține peste treizeci de zile de la scadență, drepturile de regres pot fi exercitate fără a fi nevoie de prezentare și protest.	
2.	Oricare persoană, având dreptul să exercite regresul, să se despăgubească prin o nouă cambie (contracambie), trasă la vedere asupra unuia din giranții săi și plătibilă la domiciliul acestuia.	
3.	Acțiunea cambială este directă sau de regres: directă contra acceptantului și avaliștilor săi și de regres contra oricărui alt obligat.	

IV. Alegeți răspunsul corect :

1. Acțiunea cambială este :

a) directă sau de regres ;

b) indirectă sau directă ;

c) de regres sau aval ;
d) acceptată sau directă.

2. În cazul în care cambia nu este prezentată spre acceptare în termenul stipulat de trăgător :
a) posesorul este decăzut din dreptul său de regres, atât pentru neplată, cât și pentru neacceptare;
b) posesorul poate să încaseze valoarea cambiei oricând;
c) posesorul nu este decăzut din dreptul său de regres, atât pentru neplată, cât și pentru neacceptare;
d) nici o variantă nu este corectă.

3. Dacă cazul fortuit ori de forță majoră ține peste treizeci de zile de la scadență :
a) drepturile de regres pot fi exercitate fără a fi nevoie de prezentare și protest ;
b) drepturile de regres nu pot fi exercitate decât prin prezentare și protest ;
c) posesorul este decăzut din dreptul său de regres, atât pentru neplată, cât și pentru neacceptare ;
d) toate variantele sunt corecte.

Moneda de 1 ban

Cap. 3 Circuitul instrumentelor de plată

Pe măsura dezvoltarii schimbului și modernizării economiei s-a impus în tranzacțiile interne și internaționale plata în moneda scriptural ă (moneda în cont), s-a amplificat circuitul intrumentelor de plată și credit (cecul, biletul la ordin, cambia) iar relativ recent, s-a trecut la "era electronică" în domeniul plăților prin folosirea cărților bancare (carduri) și informatizarea sistemelor de decontare.

Depunerile de numerar la ghișeele băncii se fac pe baza documentului **foaie de vărsământ cu chitanță** care se editează la computer de administratorul de cont la solicitarea clientului, înscriindu-se :

- denumirea acestuia ;
- numărul de cont ;
- suma care se depune.

Concomitent, operațiunea se înscrie de administratorul de cont în **jurnalul de casă**. **Clientul** se deplasează la casierie unde depune numerarul, iar casierul numără și verifică bancnotele; dacă sunt mai multe pachete acestea se predau la controlorul- verificator penrtu numărare și verificare. Dacă nu sunt probleme, casierul înscrie (la computer) monetarul (structura pe cupiuri a numerarului) pe foaia de vărsământ cu chitanță și eliberează clientului un exemplar ca dovadă a operațiunii făcute. Un alt exemplar de pe foaia de vărsământ cu chitanță rămâne la casierie ca document al operațiunii și se arhivează.

Foaia de vărsământ cu chitanță se folosește de regulă de către persoanele fizice și agenții economici care depun sume mai mici. Agenții mai mari, precum magazinele comerciale sau benzinăriile, folosesc sistemul genților sigilate iar depunerile se fac pe baza documentului Borderou însoțitor. Între bancă și agentul depunător se încheie o convenție scrisă în care se menționează condițiile de pregătire a numerarului, sigilare a genților, predarea acestora și documentele aferente. Clientul mai depune băncii și specimenul sigiliului care va fi folosit în relația cu banca.

Casierul colector de pe mașina de transport valori preia de la sediul clientului geanta sigilată și **Borderoul însoțitor**, verificând numai integritatea genții și aplicarea sigiliului convenit.

La bancă, administratorul de cont al unității economice verifică dacă borderoul însoțitor este corect întocmit, înregistrează în jurnalul de casă suma primită și trimite borderoul la casierie. Casierul ia în primire geanta sigilată și verifică integritatea acesteia și dacă sigiliul corespunde cu specimenul existent în bancă. După aceea, casierul semnează de primire și aplică ștampila

pe exemplarul care se restituie clientului. Casierul predă controlorului verificator de bani geanta sigilată care este verificată din nou după care se procedează la desigilare și numărare. Operațiunile de primire a genților de către casier și de predare se înscriu într-un registru al casierului și un registru similar al controlorului verificator.

3.1 VIRAMENTUL – Instrument de plată fără numerar

Viramentul este un procedeu bancar special de plată fără numerar, efectuat prin transferul unei sume de bani în monedă națională sau în valută, din contul celui care dispune plata (ordonatorul) în contul beneficiarului care încasează, acest lucru însemnând debitarea contului primului și creditarea contului celuilalt.

Realizarea acestor operațiuni presupune următoarele părți implicate:

- **Ordonatorul** – cumpărător, debitor, importator, beneficiar al unei prestații de servicii;
- **Beneficiarul** – vânzător, creditor, exportator, prestator de servicii;
- **Banca ordonatorului** - banca plătitoare;
- **Banca beneficiarului** - banca destinatară.

Viramentul presupune **existența unui cont în bancă din partea persoanei fizice sau juridice** și **existența unor disponibilități în acest cont**, create prin depozite anterioare, încasări, credit acordat de bancă etc.

Viramentul poate fi :

- intrabancar ;
- între societăți bancare diferite (interbancar).

Principalele diferențe între cec și virament pot fi sintetizate astfel:

- prin cec se operează ori cu monedă fiduciară sau cu monedă scripturală ;
- prin virament se operează numai cu monedă scripturală (este calificat drept o remitere de monedă scripturală) ;
- viramentul se poate prelucra mai ușor pe calculator, diminuând costul și economisind timpul serviciilor bancare;
- prin virament se pot realiza acte juridice diferite:
  -stingerea unei obligații prin plată ;
  -acordarea unui împrumut ;
  -efectuarea unei donații.

Consecințe ale caracterului abstract al viramentului:

1. **Banca nu poate cenzura un ordin de virament emis de clientul titular al contului**, în cazul în care acest cont are un sold creditor.
   Excepție: situația în care sunt nesocotite normele de ordine publică privind ordinea efectuării viramentelor care decurg din aplicarea dispozițiilor legale privind măsurile pentru evitarea blocajului financiar.

2. Banca nu trebuie să verifice cauza juridică a ordinului de virament, validitatea lui nedepinzând de validitatea actului juridic care se realizează prin acest procedeu bancar.

Banca nu este obligată să verifice dacă autorul ordinului de virament are capacitatea juridică de a efectua actul juridic realizat prin virament.

Viramentul are ca efect nașterea unui drept de creanță al beneficiarului față de bancă și concomitent stingerea eventualei creanțe anterioare a emitentului față de aceeași bancă.

Implicațiile viramentului la nivel economic:

Prin virament – trecerea unei sume dint-un cont în altul – **se înfăptuiește circulația monedei scripturale.**

Depozitele bancare constituite exprimă **creanțe ale terților față de bancă**, iar **viramentul reprezintă un procedeu de transfer al creanțelor între creditorii băncii.**

Viramentul, ca transfer de monedă scripturală, reprezintă un instrument de combatere a inflației.

Clasificarea viramentului:

- **Viramentul intern** (intrabancar) – este efectuat între două conturi deschise la aceeași bancă ;
- **Viramentul extern** (interbancar) este efectuat între două conturi deschise la bănci diferite și se realizează în etape:
  - plătitorul emite ordinul de virament cerând băncii sale să-i debiteze contul cu o anumită sumă, pentru a se credita contul beneficiarului deschis la o altă bancă ;

Semnarea contractului este urmată de plata prin virament

  - banca plătitorului pune la dispoziția băncii beneficiarului un credit egal cu aceeași sumă ;
  - banca beneficiarului creditează contul acestuia;
  - între cele două bănci se realizează reglementarea conturilor prin casa de compensatii interbancare.
  - **Data viramentului** este ziua în care suma este pusă la dispoziția beneficiarului prin creditarea contului acestuia de către banca sa.

În funcție de ordonatorul operației, viramentul poate fi :

- Viramentul clientului – ordin dat de un client de a se efectua un transfer de bani, prin debitarea contului său către unul sau mai mulți beneficiari ;
- Viramentul BNR – în cazul relațiilor interbancare.

Ordinele de virament pot fi:

- pe suport hârtie (manuscris sau imprimat) ;
- sub forma magnetică.

În funcție de sensul din care se dispune și efectuează plata, viramentul poate fi:

- virament de credit;
- virament de debit.

Viramentul de credit presupune implicarea următoarelor părți:

- **plătitorul** ordonă băncii sale (banca platitoare) să promoveze ordinul de plată către **beneficiarul** specificat;
- **banca plătitoare** preia suma din contul plătitorului și **efectuează plata** către **banca creditorului;**
- **banca creditorului înscrie suma în contul beneficiarului.**

Viramentul de debit presupune implicarea următoarelor părți:

- plătitorul împuternicește creditorul pentru astfel de operațiunii, el solicită băncii sale aprobarea operațiunii;
- creditorul depune documentația aferentă sumei de plată (factura) la banca sa;
- banca plătitorului include pentru plată suma respectivă la data scadenței de plată, iar după efectuarea plății, suma revine pe filiera bancară în contul creditorului.

NU UITA !

➢ **Viramentul** este un procedeu bancar special de plată fără numerar, efectuat prin transferul unei sume de bani în monedă națională sau în valută, din contul celui care dispune plata (ordonatorul) în contul beneficiarului care încasează, acest lucru însemnând debitarea contului primului și creditarea contului celuilalt.

➢ **Viramentul** presupune **existența unui cont în bancă din partea persoanei fizice sau juridice** și **existența unor disponibilități în acest cont**, create prin depozite anterioare, încasări, credit acordat de bancă etc.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări :

1. Ce reprezintă viramentul ?
2. Care sunt diferențele între cec și virament ?
3. Care credeți că ar putea fi consecințele caracterului abstract al viramentului ?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Viramentul poate fi :

- ..... ;
- .....

b) Viramentul extern (interbancar) este efectuat între ..... conturi deschise la bănci diferite și se realizează în mai multe etape.

III. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Viramentul de debit presupune implicarea următoarelor părți: plătitorul, creditorul, banca plătitorului.	
2.	Viramentul de credit presupune implicarea următoarelor părți: plătitorul ; banca plătitoare ; banca creditorului.	
3.	Banca plătitorului include pentru plată suma respectivă la data scadenței de plată, iar după efectuarea plății, suma nu mai revine pe filiera bancară în contul creditorului.	

3.2. OPERAȚIUNILE DE ELIBERARE A NUMERARULUI

Operațiunile de eliberare a numerarului (plăți) se efectuează pe baza următoarelor instrumente de plată:

a) cec ;
b) ordin de plată ;
c) cambie ;
d) bilet la ordin.

În vederea efectuării plăților, casierul primește un avans în numerar din casa de circulație (casierul șef), mărimea acestuia fiind dimensionată în funcție de volumul încasărilor și plăților estimate a se realiza. Dacă în cursul zilei apar unele deficite de numerar ca urmare a unor decalaje între încasări si plăți, casierul primește un nou avans, de data aceasta de la controlorul-verificator.

a) **Instrumentul cel mai frecvent folosit este cecul emis de titularul de cont pentru obținerea de numerar**, deci o plată pentru bancă și o încasare pentru client.

Clientul se prezintă la administratorul de cont care verifică:

- completarea corespunzătoare a cecului ;
- concordanța semnăturii cu specimenul existent în bancă ;

- existența disponibilului în contul curent, după care semnează, ștampilează cecul și înregistrează operațiunea în **jurnalul de casă.**

Cecul împreună cu jurnalul de casă este transmis la șeful serviciului contabilitate sau înlocuitorul acestuia pentru supervizare (control preventiv) care după o nouă verificare semnează pe cec. Odată îndeplinite aceste obligații, cecul se predă la casierie, iar jurnalul la administratorul de cont pentru înregistrare în contul curent al titularului.

Casierul verifică dacă identitatea clientului corespunde cu cea de pe cec, valabilitatea cecului, după care înscrie monetarul pe cec, solicită beneficiarului să semneze pentru primirea numerarului și efectuează plata. Casierul semnează pe verso cecului și pune ștampila personală, iar pe fața cecului aplică ștampila cu mențiunea **"plătit".**

În concluzie, **circuitul cecului presupune următoarele etape :**

- eliberarea carnetului de cecuri de către banca clientului ei (trăgătorul) ;
- trăgătorul cecului cumpără mărfurile de la vânzător (beneficiarul cecului) și trage cecul asupra băncii X (banca cumpărătorului / trasul) ;
- trăgătorul remite beneficiarului cecul tras asupra Băncii X ;
- beneficiarul remite cecul la banca sa pentru încasare ;
- banca beneficiarului (Banca Y) prezintă cecul la Banca X ;
- Banca X achită cecul și stinge creanța.

Banii primiți de client se numără la ghișeul de casierie, iar dacă sunt sume mai mari numărarea are loc în spații special amenajate sub supravegherea unui salariat al băncii. Pentru a se evita anumite situații dificile, clientul trebuie să declare sumele aflate asupra lui pe verso documentului de acces în bancă.

b) Ordinul de plată se folosește în special de persoanele fizice pentru ridicarea de numerar din cont, la schimbul valutar, răscumpararea certificatelor de depozit, precum și pentru redistribuirea numerarului între unitațile băncii sau depunerea excedentului la unitațile băncii centrale.

Ordinul de plată se editează de administratorul de cont la cererea clientului, se înregistrează în jurnalul de casă și se transmite la casierie pentru plată. Circuitul, verificarea, semnarea și efectuarea plății sunt similare cu cele pentru cec.

Pentru operațiunile de încasări și plăți în valută se folosesc aceleași documente ca și pentru cele în lei, respectiv **Foaia de vărsământ cu chitanța și ordinul de plată** și se utilizează procedee similare de circulație a documentelor și înregistrare în contabilitate.

Ordinul de plată reprezintă un instrument de plată de credit care circulă de la unitatea

Semnarea unui ordin de plată

bancară a clientului plătitor către unitatea bancară a clientului beneficiar.

Efectul utilizării acestui instrument este debitarea contului clientului plătitor și creditarea contului clientului beneficiar.

Ordinul de plată se concretizează într-o dispoziție necondiționată dată de emitentul unei bănci de a pune la dispoziția unui beneficiar o sumă de bani, respectiv de a plăti sau de a face să se plătească această sumă.

Dispoziția respectivă se consideră ordin de plată, numai dacă banca dispune de fondurile reprezentate prin suma specificată, și nu prevede că plata trebuie făcută la cererea beneficiarului.

Ordinul de plată este revocabil, respectiv, poate fi anulat înainte de a fi încasat de către beneficiar. Din acest motiv ordinul de plată prezintă anumite riscuri legate de bonitatea și buna intenție a ordonatorului.

Ordinul de plată parcurge un drum, de la plătitor la beneficiar, de-a lungul căruia se interpun mai multe bănci, care efectuează succesiv:

- operațiuni de **recepție** ;
- operațiuni de **autentificare** ;
- operațiuni de **acceptare** și **executare** a ordinului de plată.

Aceste operațiuni sunt denumite **transfer-credit**.

Obligațiile participanților la circuitul ordinului de plată constau în următoarele:

Banca emitentă :

- Ordinul de plată îl obligă pe emitent să plătească o sumă de bani, dacă acesta a fost emis de el sau de către o altă persoană care are mandatul de a-l reprezenta;
- Plata obligației emitentului se consideră efectuată în una din următoarele situații, astfel:
  a) banca receptoare a debitat contul emitentului deschis la aceasta ;
  b) banca emitentă creditează contul băncii receptoare deschis la ea, iar aceasta din urmă utilizează fondurile desemnate de suma respectivă ;
  c) banca emitentă creditează contul băncii receptoare deschis la o altă bancă și aceasta folosește fondurile respective ;
  d) banca centrală creditează contul băncii receptoare în cadrul decontării finale;
  e) decontarea finală se face în favoarea băncii receptoare în baza unui acord de compensare bilaterală cu banca emitentă sau a regulilor unui sistem de transfer de fonduri care se referă la decontarea obligațiilor dintre participanți.

Banca receptoare :

Acceptarea unui ordin de plată de către bancă se apreciază că este realizată, în următoarele condiții:

- în momentul recepției ;
- în momentul înștiințării emitentului că a acceptat ordinul respectiv ;
- în momentul executării ordinului (debitarea contului emitentului deschis la bancă).

În cazul neacceptării unui ordin de plată, banca are obligația să comunice neexecutarea acestuia, până la o dată care corespunde zilei bancare din perioada de executare.

Prin acceptarea ordinului de plată**, banca receptoare** se obligă la următoarele:

a) să execute ordinul de plată în ziua bancară în care l-a acceptat, sau ziua următoare ;

b) dacă se indică o anumită dată a plății, atunci aceasta să fie respectată ;

c) să înștiințeze în timp util emitentul, despre neonorarea ordinului de plată, solicitându-i instrucțiuni suplimentare acestuia, dacă ordinul de plată nu conține toate mențiunile obligatorii sau datele sunt insuficiente ori inconsecvente.

Banca destinatară:

După acceptarea ordinului de plată, banca destinatară are obligația să pună fondurile la dispoziția beneficiarului, în ziua acceptării, ori cel mai târziu în ziua următoare.

În cazul neacceptării, banca are obligația să comunice emitentului refuzul acestuia, până cel târziu în ziua bancară următoare ultimei zile a perioadei de executare.

Până la finalizarea unui transfer – credit, fiecare bancă are obligația de a sprijini un plătitor sau pe orice bancă emitentă anterioară și are dreptul de a solicita sprijinul oricărei bănci receptoare ulterioare în vederea completării procedurilor bancare privind respectiva plată prin credit.

Un transfer – credit este finalizat în momentul acceptării, caz în care, banca devine obligată față de beneficiar pentru suma înscrisă pe ordinul de plată acceptat.

Atunci când operațiunea de transfer nu se finalizează, banca inițiatoare trebuie să returneze plătitorului suma plătită de acesta, în baza ordinului de plată, la care se adaugă dobânzile de întârziere și penalizările.

În cazul în care transferul este finalizat, dar banca destinatară (receptoare) nu execută ordinul de plată, în termenul prevăzut, atunci are obligația față de beneficiar de a plăti acestuia dobânzile de întârziere.

În concluzie, obligațiile participanților la un **transfer – credit** sunt următoarele:

- emitentul are obligații în legătură cu ordinul de plată și cu plata acestuia ;
- plătitorul este obligat să plătească spezele bancare aferente procesării ordinului de plată ;
- banca inițiatoare are obligații privind returnarea sumei în caz de nefinalizare a transferului – credit și plata dobânzilor de întârziere (în situația în care întârzierea plății i se datorează) ;
- banca receptoare are responsabilitate în ceea ce privește recepția, autentificarea, acceptarea sau refuzul, executarea ordinului de plată recepționat, plata dobânzilor de întârziere (dacă acesteia i se datorează) ;
- banca destinatară se obligă în legătură cu: recepția, autentificarea, acceptarea sau refuzul, punerea fondurilor la dispoziția beneficiarului, plata dobânzilor de întârziere.

c) Cambia

Despre emiterea și forma cambiei

Cambia este un titlu de credit sub semnatură privată care pune în legatură în procesul crearii sale 3 persoane:

- trăgătorul ;
- trasul ;
- beneficiarul.

Titlul este creat de trăgător în calitate de creditor, care dă ordin debitorului său numit tras să

La ghișeul unei bănci

plătească o sumă fixată la o dată determinată în timp, fie unui beneficiar, fie la ordinul acestuia din urmă. Pentru a fi valabilă, cambia trebuie să conțină mențiunile obligatorii cuprinse în Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin modificată prin Legea nr. 83/1994.

Cambia, ca instrument de plată și ca titlu de credit, a avut de-a lungul secolelor un rol deosebit în dezvoltarea și promovarea comerțului european și mondial. Astfel, Convenția Internațională de la Geneva din 1930 a asigurat în interiorul țărilor europene și în relațiile economice internaționale un cadru comun normativ de mare utilitate în extinderea relațiilor comerciale. Reintroducerea expresă a legislației cambiei prin O.G. nr.11 / 4 august 1993 și apoi prin Legea nr. 83/1994 nu este decât o reconfirmare românească a legislației internaționale a cambiei.

Cambia cuprinde:

1. Denumirea de cambie trecută în însuși textul titlului și exprimată în limba întrebuințată pentru redactarea acestui titlu;
2. Ordinul necondiționat de a plăti o sumă determinată;
3. Numele aceluia care trebuie să plătească (tras);
4. Precizarea scadenței;
5. Precizarea locului unde plata trebuie făcută;
6. Numele aceluia căruia sau la ordinul căruia plata trebuie facută;
7. Precizarea datei și a locului emiterii;
8. Semnătura celui care emite cambia (trăgător).

Titlul căruia îi lipsește vreuna din condițiile specificate mai sus nu are valoarea unei cambii, în afară de următoarele cazuri :

- Cambia fără precizarea scadenței este socotită plătibilă la vedere. În lipsa unei precizări speciale, locul arătat lângă numele trasului este socotit loc de plată și, în același timp, loc al domiciliului trasului.
- Cambia care nu arată locul unde a fost emisă se consideră semnată în locul arătat lângă numele trăgătorului. Dacă în cambie sunt arătate mai multe locuri de plată, posesorul cambiei o poate prezenta pentru acceptare sau plată la oricare din aceste locuri.
- Cambia poate fi la ordinul trăgătorului însusi. Ea poate fi trasă asupra trăgătorului însuși. Ea poate fi trasă pentru contul unui terț.
- Cambia poate fi plătită la domiciliul unui al treilea, fie în localitatea unde trasul domiciliază, fie în altă localitate. Dacă în cambie nu se prevede de către tras că plata se va face la domiciliul celui de-al treilea, se presupune că ea va fi făcută de acesta din urmă.

Într-o cambie plătibilă la vedere sau la un anume timp de la vedere, trăgătorul poate stipula că suma va fi producătoare de dobândă. În orice altă cambie această precizare se consideră nescrisă. Valoarea dobânzii va trebui

să fie arătată în cambie; în lipsa acesteia, dobânda se consideră nescrisă. Dobânda curge de la data emisiunii cambiei dacă o altă dată nu este arătată.

Dacă într-o cambie suma de plată este scrisă în litere și în cifre, în caz de diferență, suma de plată este cea scrisă în litere. Dacă suma de plată este scrisă de mai multe ori, fie în litere, fie în cifre, în caz de deosebire, suma de plată este suma cea mai mică.

Dacă cambia poartă semnături ale unor persoane incapabile de a se obliga prin cambie, semnături false sau ale unor persoane imaginare ori semnături care pentru orice alt motiv nu ar putea obliga persoanele care au semnat cambia, sau în numele cărora ea a fost semnată, obligațiile celorlalți semnatari rămân totuși valabile.

Orice semnatură cambială trebuie să cuprindă numele și prenumele sau firma celui care se obligă. Este totuși valabilă semnătura în care prenumele este prescurtat sau arătat numai prin inițială.

Cine pune semnătura sa pe cambie ca reprezentant al unei persoane pentru care nu avea împuternicirea de a lucra, e obligat personal în temeiul cambiei și, dacă a plătit, are aceleași drepturi pe care le-ar fi avut pretinsul reprezentant. Aceeași regulă se aplică reprezentantului care a depășit împuternicirea sa.

Orice persoană se poate obliga cambialmente prin mandatar, chiar dacă mandatul este conceput în termeni generali în ce privește dreptul mandatarului de a emite sau semna cambii. Trăgătorul răspunde de acceptare și de plată. El poate să se descarce de răspunderea de acceptare; orice clauză prin care se descarcă de răspunderea de plată se socotește nescrisă.

Dacă o cambie, necompletată la emitere, a fost completată fără a se ține seama de înțelegerile intervenite, neobservarea acestor înțelegeri nu va pute fi opusă posesorului, afară numai dacă acesta a dobândit cambia cu rea credință, sau dacă a savârșit o greșeală gravă în dobândirea ei.

Posesorul decade din dreptul de a completa cambia în alb după trei ani de la data emisiunii cambiei. Asemenea decădere nu este opozabilă posesorului de bună credință, căruia titlul i-a fost transmis completat.

Derularea plății prin *cambie* presupune următoarele etape:

- Banca X acordă credit Firmei 1 ;
- Între Firma 1, în calitate de vânzător și Firma 2, se încheie un contract de vânzare-cumpărare de marfă ;
- Firma 1 trage o cambie asupra Firmei 2;
- Firma 1 remite Băncii X cambia trasă asupra Firmei 2 ;
- Se stinge creanța (prin încasarea cambiei este achitată ultima rată a creditului pe care Firma 1 îl primise de la Banca X) ;
- La scadență achită suma (trasul plătește suma beneficiarului) ;
- Se stinge creanța.

d) Circulația biletului la ordin ca urmare a relațiilor comerciale specifice existente între două firme 1 și respectiv 2 presupune parcurgerea următoarelor etape :

- Între Firma 1 și Firma 2 se încheie un contract, de o anumită valoare, pt. un anumit obiectiv ;

- Firma 1 în calitate de debitor (emitent) emite biletul la ordin în favoarea Firmei 2 în calitate de creditor (beneficiar);
- La scadență, Firma 2 prezintă biletul la ordin pentru plata Firmei 1 ;
- Firma 1 achită biletul la ordin și își stinge datoria pe care o avea la Firma 2.

Derularea plății prin cărți bancare presupune următoarele etape :

- Clientul deținător al cărții de plată achiziționează bunuri/servicii de la comerciant acceptând card;
- Posesorul cărții de plată efectuează plata bunurilor prin utilizarea cardului. Comerciantul întocmește documentul de vânzare-cumpărare (factura). Prin semnarea facturii, clientul deținător de card dă ordin emitentului cărții de plată de a plăti comerciantului contravaloarea bunurilor achiziționate ;
- **Comerciantului îi revine datoria de a verifica:**
  - identitatea deținătorului de card ;
  - valabilitatea cărții de plată (să nu fie deteriorată, perimată sau anunțată ca pierdută sau furată) ;
  - conformitatea semnăturii de pe factură cu aceea de pe cartea de plată ;
  - comerciantul prezintă băncii sale documentele de vânzare-cumpărare ;
- Banca comerciantului creditează contul acestuia cu suma corespunzătoare documentelor de vânzare-cumpărare ;
- Banca comerciantului ordonă băncii emitente a cărții de plată achitarea contravalorii facturilor întocmite de comerciant ;
- Banca emitentă a cardului onorează plata și debitează contul clientului său deținător de carte de plată.

Alte instrumente și modalități de plată :

a) Banca la domiciliu (home banking) semnifică realizarea tranzacțiilor bancare prin telefon.Această modalitate este utilizată de către clienții individuali, persoane fizice și agenți economici, care prin intermediul mijloacelor de comunicații, au acces la centrul computerizat al instituției financiare.

În cazul în care se utilizează aparate telefonice, serviciul este cunoscut sub numele de ***phone banking***. Accesul direct la serviciile băncilor se poate asigura prin terminale videotext (Minitel în Franța), sau prin prestarea de către companiile telefonice a unor servicii de transfer de fonduri sau plăți privind facturile (SUA).

La modul general, serviciile oferite prin acest sistem modern sunt:

- furnizarea de informații cu privire la soldul contului ;
- solicitarea de carnete de cecuri ;
- transferul sumelor între conturi;
- plata facturilor.

Tranzacții prin internet

b) Telebankingul

Reprezintă o modalitate de transmitere a informațiilor privind extrasele de cont și instrucțiunile de plată. Datele sunt schimbate, în cadrul acestui sistem, prin intermediul transferurilor de fișiere, cu privire la ordinele de transfer credit, transfer debit sau cecuri.

c) Banii electronici

Utilizarea Internet-ului în scopuri comerciale, respectiv crearea magazinelor virtuale, permite clienților vizualizarea acestora, achiziționarea produselor care sunt oferite și plata cumpărătorilor pe baza cardurilor de credit. Riscul aferent unor asemenea operațiuni este ridicat, întrucât prin receptarea mesajelor prin Internet, securitatea transferurilor este scăzută. Pentru soluționarea acestui aspect, se preconizează ca între cumpărător și vânzător să se stabilească anumite înțelegeri înainte de încheierea tranzacțiilor.

EVALUARE

I. Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Care sunt asemănările și deosebirile dintre cambie și bilet la ordin ?
2. Care sunt elementele unei cambii?

II. Completați spațiile libere cu termenii care lipsesc:

a) Telebankingul reprezintă o modalitate de ..... informațiilor privind ..... și .....

b) Cambia este un .....sub semnătură privată care pune în legătură în procesul crearii sale 3 persoane:....., ..., ...

III. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

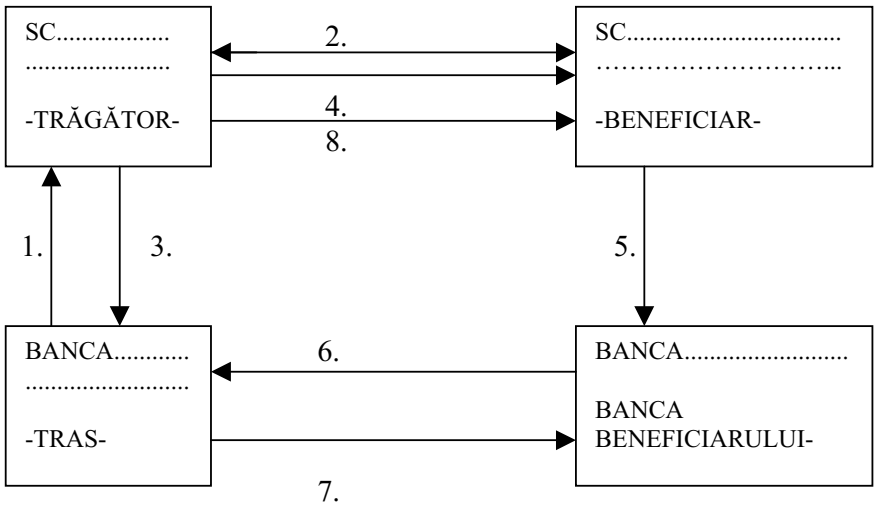
Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Ordinul de plată parcurge un drum, de la plătitor la beneficiar, de-a lungul căruia se interpun mai multe bănci.	
2.	**Banca la domiciliu** (home banking) semnifică realizarea tranzacțiilor bancare prin telefon.Această modalitate este utilizată de către clienții individuali, persoane fizice și agenți economici, care prin intermediul mijloacelor de comunicații, au acces la centrul computerizat al instituției financiare.	
3.	Comerciantului îi revine datoria de a verifica cum a fost păstrat cardul.	

IV. Aplicația 1 :

SC « MIHAI » SA achiziționează mărfuri în valoare de 7.200 lei de la **SC « ANA » SRL** pe care le plătește utilizând cecul.

Banca A este cea cu care lucrează SC « ANA », iar banca B este cea cu care lucrează SC «MIHAI».

În schema de mai jos, este reprezentat circuitul acestui cec.

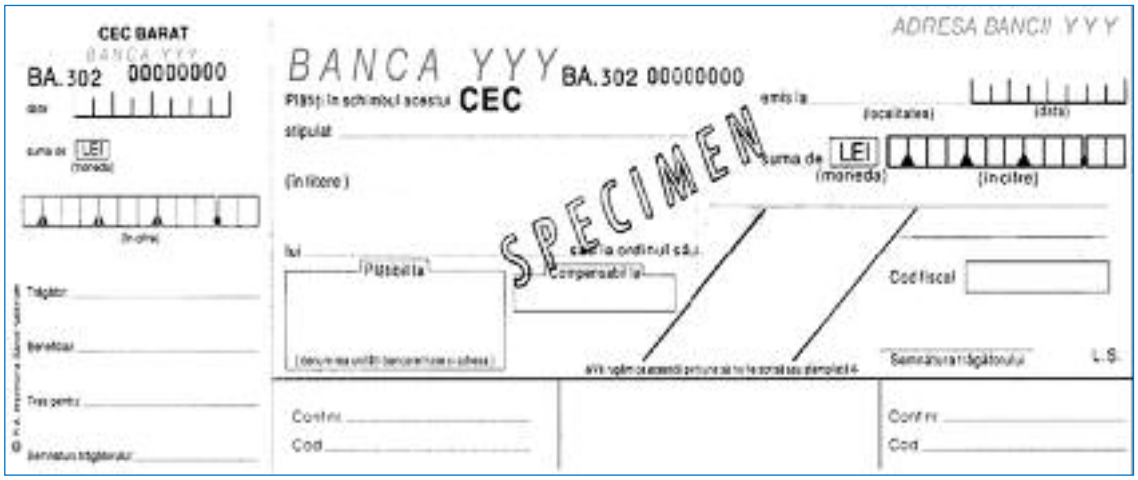

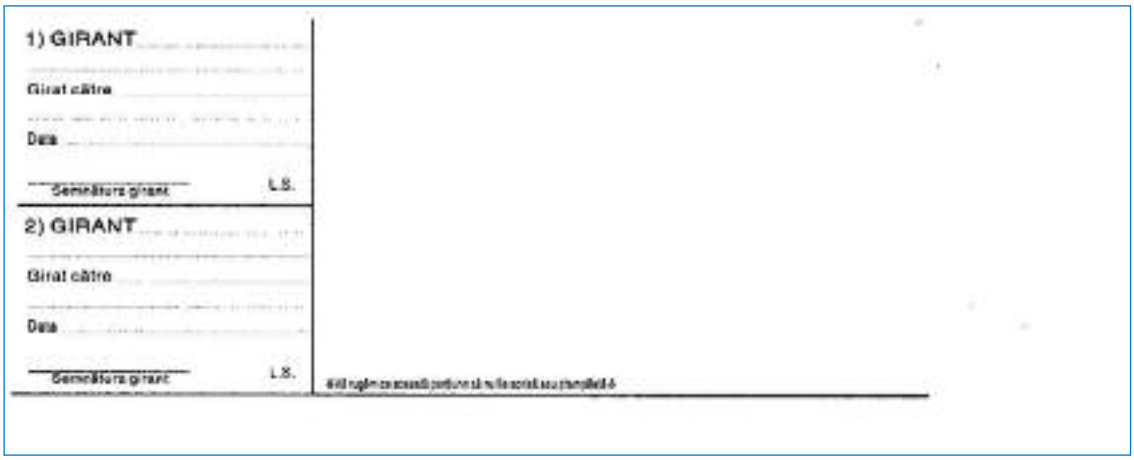
Se cer :

a) completați conform datelor din studiul de caz prezentat, elementele care lipsesc ;

b) identificați fiecare etapă din circuitul cecului (notate în schema următoare cu cifre de la 1 la 8) ;

c) completați documentul la care se face referire în enunțul cazului considerat.

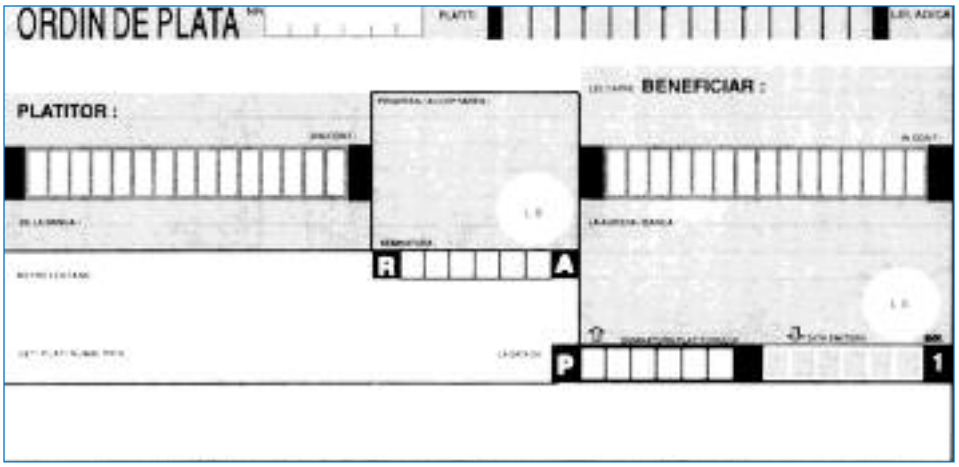

Aplicația 2 :

SC « TINADO » SA achiziționează de la **SC « VLAD » SRL** materii prime în valoare de 5.000 lei pe care le achită cu ordin de plată la data de 10.03 a.c.. SC «TINADO» SA are contul nr. 2345439026 deschis la Banca E, iar SC «**VLAD** »SRL are contul nr. 7658009870 deschis la Banca I.

Se dorește ca plata să se facă la data de 7.08 a.c.

Completați Ordinul de plată pentru cazul prezentat.

Cap. 4 Înregistrarea în contabilitate a tranzacțiilor economice utilizând instrumentele de plată

Cunoscând caracteristicile fiecărui instrument de plată prezentat în lecțiile anterioare, ne propunem să realizăm înregistrarea în contabilitate a principalelor tranzacții economice ce le implică.

În vederea realizării următorului studiu de caz, vom folosi Planul de conturi general, precum și cunoștințe pe care le-ați dobândit la modulul Contabilitate.

Astfel, la SC "TINA" SA au loc în luna mai a.c. următoarele operații economice:

1. La 4.05. se realizează răscumpărarea a 100 de obligațiuni, valoarea nominală fiind de 100 lei, valoarea de răscumpărare 100 lei;
2. La 9.05. se încasează un bilet la ordin în valoare de 12.000 lei, scont 1%, comision bancar 120 lei;
3. **SC "DORU" SA** de la care firma noastră realizează aprovizionarea cu materii prime, pretinde deschiderea unui acreditiv în valoare de 3.300 lei. În cursul lunii se plătesc facturi în valoare de 2.100 lei, iar acreditivul se închide pentru că nu mai avem relații comerciale cu **SC "DORU" SA**;
4. Un bilet de ordin în valoare de 4.400 lei este remis, spre scontare băncii. Data înscrisă pe bilet este de 30.01., data remiterii băncii 30.05. Scontul acordat băncii 2%, comision bancar 130 lei.

Nr. crt	Data	Explicații	Conturi		Sume
			debitoare	creditoare	
1.	4.05.	Răscumpărarea obligațiunilor Anularea obligațiunilor răscumpărate	505 161	512 505	10.000 10.000
2.	9.05.	Încasarea biletului la ordin	% 667 627 512	5113	12.000 120 120 11.760

Nr. crt	Data	Explicații	Conturi		Sume
			debitoare	creditoare	
3.		**Deschiderea acreditivului:** • În extrasul de cont curent • În extrasul de acreditiv **Plata facturilor din acreditiv** **Închiderea contului de acreditiv:** În extrasul de acreditiv În extrasul de cont curent	 581 541 401 581 5121	 512 581 541 541 581	 3.300 3.300 2.100 1.200 1.200
4.	30.05.	Remiterea către bancă a biletului la ordin	% 5121 667 627	5114	4.400 4.182 88 130

EVALUARE

I. Încercuiți răspunsul corect:

1. Anularea obligațiunilor emise și răscumpărate se realizează cu ajutorul următoarei formule contabile:

a) 161 = 505
b) 161= 506
c) 505 = 161
d) 506 = 161
e) 5121 = 161

2. Dobânda pentru obligațiuni se înregistrează cu ajutorul următoarei formule contabile:

a) 5088 = 765
b) 5088 = 512
c) 5088 = 768
d) 5121 = 666
e) 371 = 505

II. Dacă pentru un bilet la ordin se plătește un scont de 1%, comision bancar 400 lei, iar valoarea lui nominală este de 13.000 lei, cât încasează trăgătorul ?

III. PROBLEMĂ DE REZOLVAT

La SC "LUCI" SA au loc în luna iunie a.c. următoarele operații economice:

1. La 14.06 se realizează răscumpărarea a 230 de obligațiuni, valoarea nominală fiind de 100 lei, valoarea de răscumpărare de 100 lei.
2. La 19.06 se încasează un bilet la ordin în valoare de 42.000 lei, scont 1%, comision bancar 340 lei.
3. **SC "ANA" SA** de la care firma noastră realizează aprovizionarea cu materii prime, pretinde deschiderea unui acreditiv în valoare de 23.300 lei. În cursul lunii se plătesc facturi în valoare de 20.100 lei, iar acreditivul se închide pentru că nu mai avem relații comerciale cu **SC "ANA"SA**.
4. Un bilet de ordin în valoare de 14.400 lei este remis, spre scontare băncii. Data înscrisă pe bilet este de 30.01, data remiterii băncii 30.06. Scontul acordat băncii 2%, comision bancar 430 lei.

Să se întocmească înregistrările contabile aferente operațiilor economice care au avut loc la SC "LUCI" SA.

EXERCIȚII ŞI PROBLEME RECAPITULATIVE

I. Notați în dreptul fiecărei afirmații A dacă considerați că aceasta exprimă un adevăr sau F dacă considerați că aceasta este falsă :

Nr. Crt.	Afirmație	Valoare de adevăr
1.	Ordinul de plată parcurge un drum, de la tras la beneficiar, de-a lungul căruia se interpun mai multe bănci.	
2.	Home banking reprezintă realizarea tranzacțiilor bancare prin telefon. Această modalitate este utilizată de către clienții individuali, persoane fizice și agenți economici, care prin intermediul mijloacelor de comunicații, au acces la centrul computerizat al instituției financiare.	
3.	Comerciantului nu îi revine datoria de a verifica cum a fost păstrat cardul.	

II. SC « DENI» SA achiziționează mărfuri în valoare de 6.200 lei de la **SC « CLAUDIA » SRL** pe care le plătește utilizând cecul.

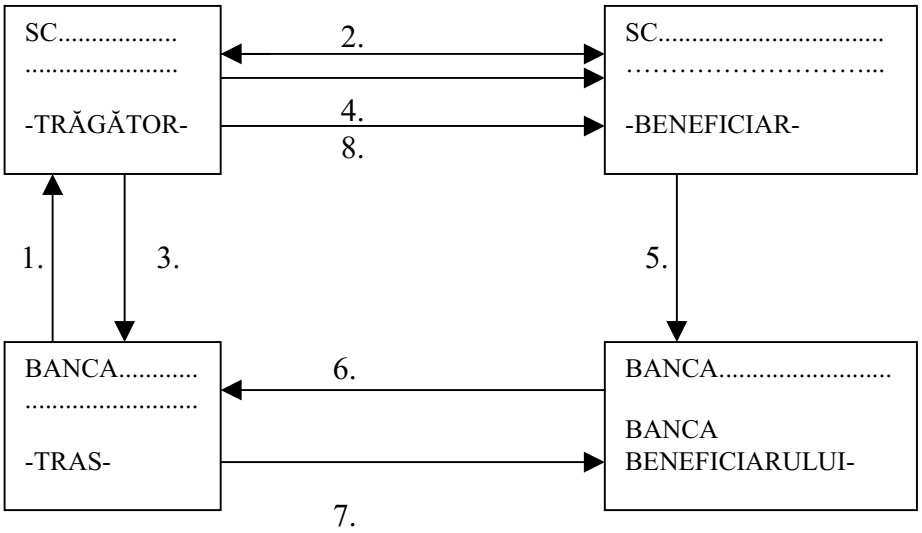
Banca X este cea cu care lucrează SC « CLAUDIA », iar banca Z este cea cu care lucrează

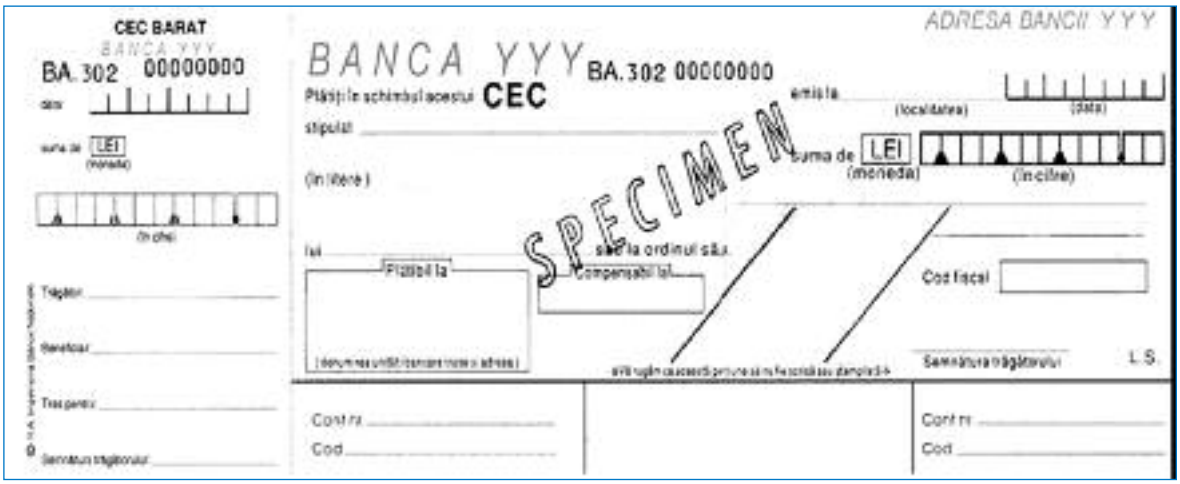
SC «DENI»

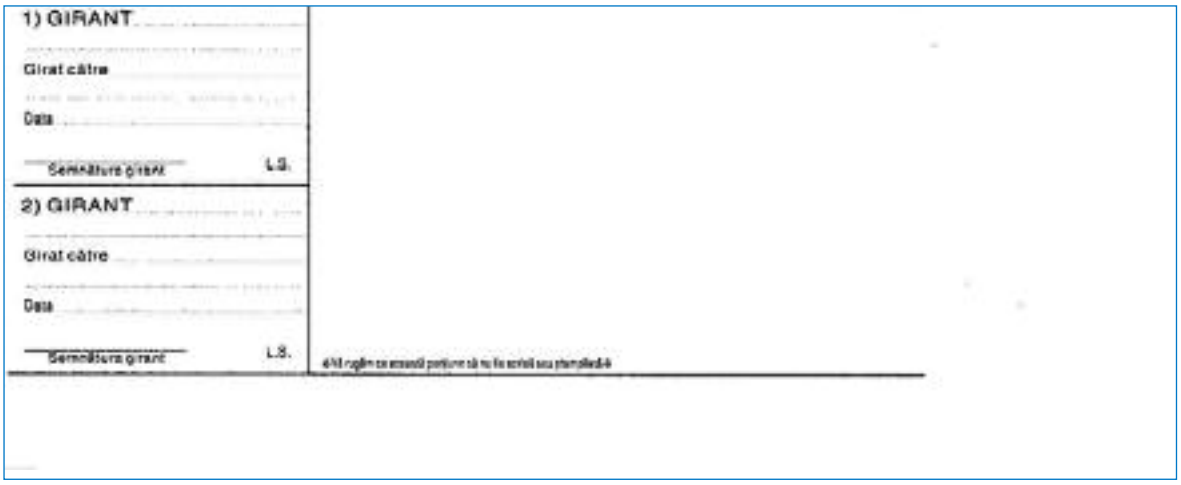
În schema de mai jos, este reprezentat circuitul acestui cec.

Se cer :

a) completați conform datelor din studiul de caz prezentat, elementele care lipsesc ;
b) identificați fiecare etapă din circuitul ceculului (notate în schema următoare cu cifre de la 1 la 8) ;
c) completați documentul la care se face referire în enunțul cazului considerat.

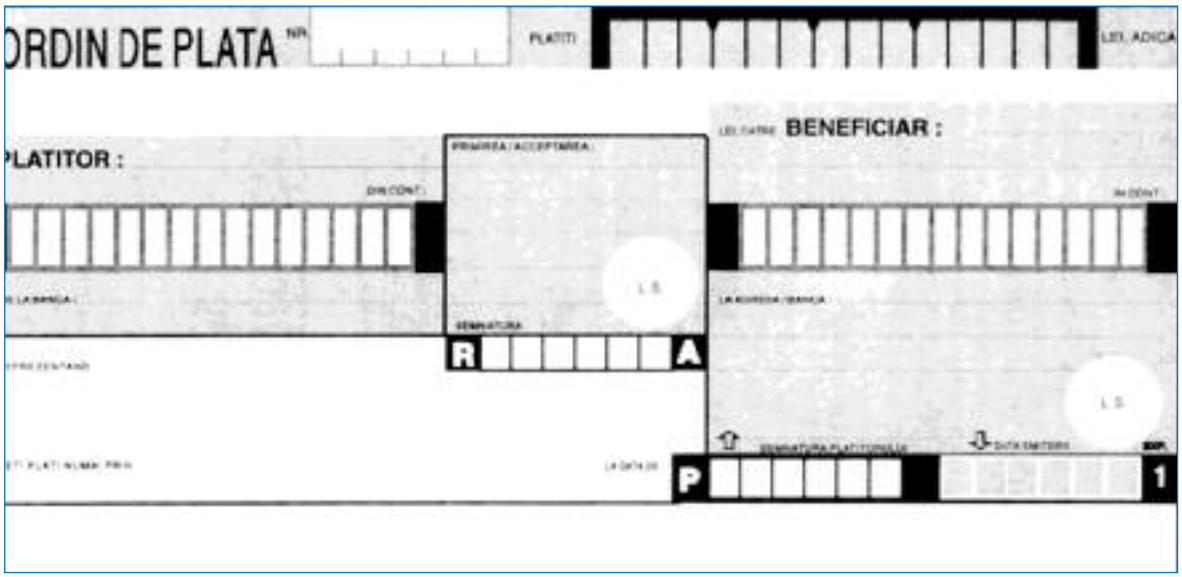

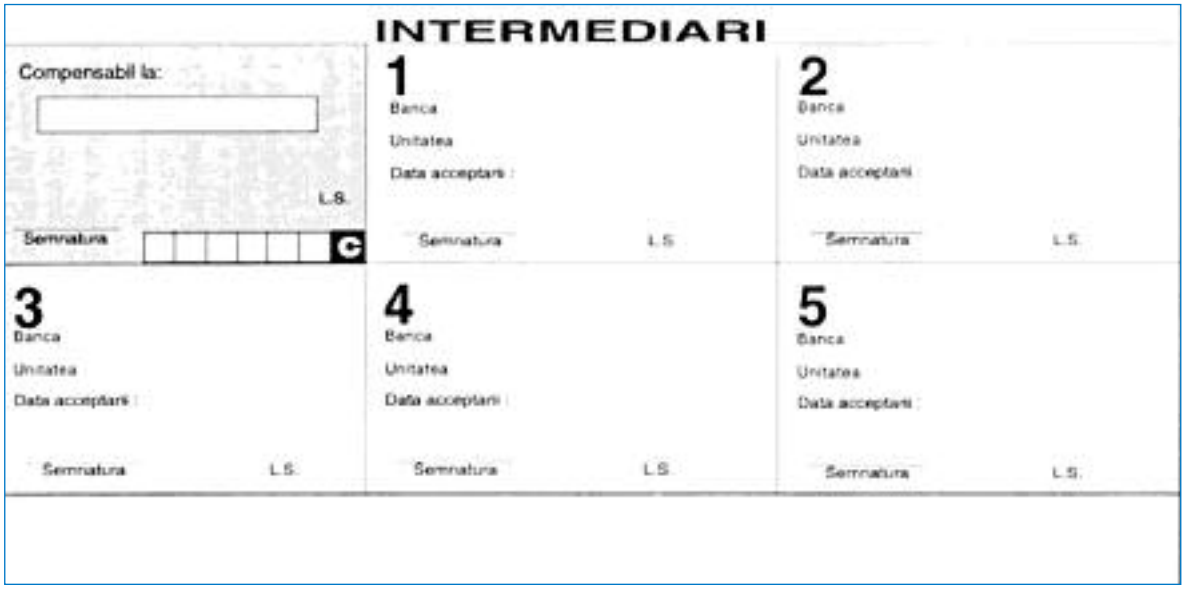

III. **SC « ANA » SA** achiziționează de la **SC « TEO » SRL** materii prime în valoare de 25.000 lei pe care le achită cu ordin de plată la data de 10.03 a.c.. SC «ANA» SA are contul nr. 21786439026 deschis la Banca F, iar SC «**TEO** »SRL are contul nr. 1765800870 deschis la Banca K.

Se dorește ca plata să se facă la data de 7.08. a.c..

Completați Ordinul de plată pentru cazul prezentat.

IV. **Dacă pentru un bilet la ordin se plătește un scont de 1%, comision bancar 320 lei, iar valoarea lui nominală este de 12.000 lei, cât încasează trăgătorul ?**

V. **PROBLEMĂ DE REZOLVAT**

La SC "VAL" SA au loc în luna iunie a.c. următoarele operații economice:

1. La 14.06. se realizează răscumpărarea a 130 de obligațiuni, valoarea nominală fiind de 89 lei, valoarea de răscumpărare 89 lei.

2. La 19.06. se încasează un bilet la ordin în valoare de 142.000 lei, scont 1%, comision bancar 450 lei.
3. **SC "SATURN" SA** de la care firma noastră realizează aprovizionarea cu materii prime, pretinde deschiderea unui acreditiv în valoare de 13.300 lei. În cursul lunii se plătesc facturi în valoare de 10.100 lei, iar acreditivul se închide pentru că nu mai avem relații comerciale cu **SC "SATURN"SA**.
4. Un bilet de ordin în valoare de 10.400 lei este remis, spre scontare băncii. Data înscrisă pe bilet este de 30.01., data remiterii băncii 30.06. Scontul acordat băncii 2%, comision bancar 230 lei.

Să se întocmească înregistrările contabile aferente operațiilor economice care au avut loc la SC "VAL" SA.

BIBLIOGRAFIE

Basno C, Dardac N, Floricel C, „ Monedă, credit, bănci", EDP, București 1997

Basno C, Dardac N „ Operațiuni bancare" EDP, București 1996

Basno C, Dardac N „ Sisteme de plăți, compensări și decontări" EDP, București,2003

Bran P. „Finanțele întreprinderii. Gestiunea fenomenului microfinanciar", Ed. ASE, București, 2005

Costică I, Lăzărescu S „ Politici și tehnici bancare", Ed ASE, București, 2004

Dardac N, Vascu T „ Monedă și credit", Ed ASE, 2004

Diaconescu M „ Bănci. Sisteme de plăți. Riscuri", Ed. Economică, București 1999

Preoteasa V, Filipescu C, Hartescu G „ Instrumente și tehnici de plată" IBR, București, 2000

Roșca I, Bucur C, Timofte-Stanciu C Paiu O, Vișean M „ Comerțul electronic. Concepte, tehnologii și aplicații" Ed. Economică București, 2004

Stănel Gheorghe „ Sistemul plăților interbancare: concepte, instrumente procedee, transferuri și plăți, riscuri, securitatea operațiunilor", Ed. ASE, București, 2004

Stancu Ion „ Finanțe", Ed. Economică, București 1997

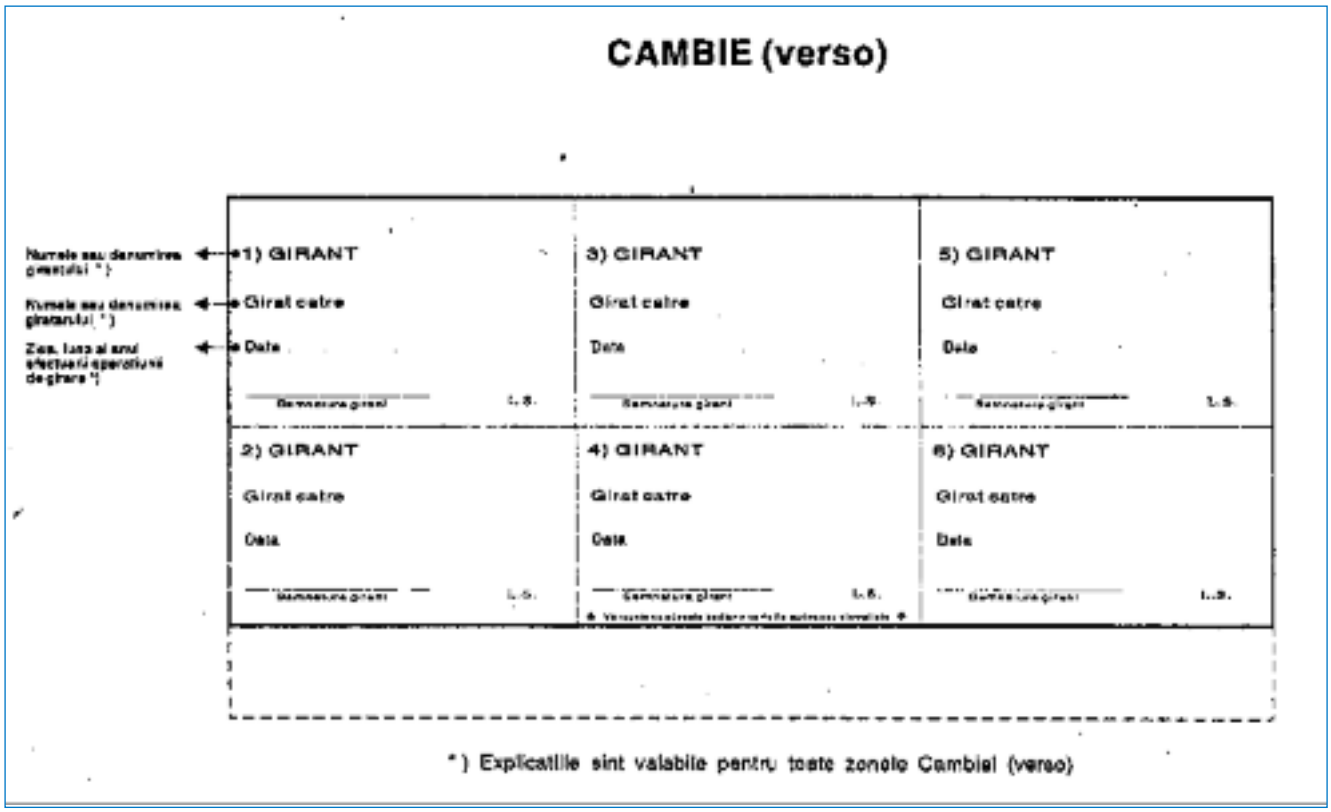
. Legea bancară nr.58/1998 (actualizată) M.O. nr. 121/1998
. Legea nr. 58/1934 asupra cambiei si biletului la ordin, modificată prin legea nr. 83/1994
. Legea nr.59/1934 asupra cecului, modificată prin legea nr. 83/1994
. Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic MO nr 483/2002
. Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică MO nr. 429/2001
. Regulamentul nr.1/2005 privind sistemele de plăți care asigură decontarea de fonduri
. Regulamentul nr.4/2002 privind tranzacțiile efectuate prin intermediul instrumentelor de plată electronică și relațiile dintre participanți la aceste tranzacții, MO nr. 503/2002
.Regulamentul nr. 1/2001 privind organizarea și funcționarea la BNR a Centralei incidentelor de Plăți
. Norma nr.1/2005 privind ordinul de plată
. Norma nr. 31/1993 privind operațiunile de casierie

RĂSPUNSURI LA EVALUĂRILE PROPUSE		
Pagina	**Subiectul**	**Răspunsurile corecte**
8	**I.** 1. - 2. 3. **II.** 1. 2. **III.** 1. 2.	 sistemului monetar; infrastructurii financiare; circulația banilor; transferul de active monetare. plata prin cec instrumente cu numerar; instrumente fără numerar d a A A
11	**II.** a) b) c) d) e) **III.** 1. 2. **IV.** 1. 2. 3. 4.	 Monedei băncilor Banca centrală lichidă depozite bancare pe termen scurt c a F A A A
14	**II.** 1. 2. 3.	 A F A
18	**I**. 1. 2. 3. 4. **II.** 1. 2. **III**.	 masei monetare lichidă viramentul la distanță; de tip monedă electronică A F c
20	**II.** a) b) c)	 ordonatorul ;sale ; beneficiarului ordonator (plătitor) simplu și documentar

RĂSPUNSURI LA EVALUĂRILE PROPUSE		
Pagina	**Subiectul**	**Răspunsurile corecte**
21	**III.**	
	1.	b
	2.	a
24	**II.**	
	a)	Eliberarea carnetului de cecuri ; Încheierea contractului de vânzare-cumpărare între trăgător și beneficiar ; Trăgătorul trage cecul asupra băncii “X”; Trăgătorul remite beneficiarului cecul tras asupra băncii “X”; Beneficiarul prezintă cecul la banca sa pentru încasare; Banca beneficiarului prezintă cecul la Banca “X” (tras) ; Trasul (Banca “X”) achită cecul și se stinge creanța.
	b)	« plătibil în cont » ; « numai pentru virament »
25	**III.**	
	1.	A
	2.	F
	3.	A
27	**II.**	
	a)	trăgătorul;beneficiar
	b)	garanție
	c)	costul creditării; scadență
28	**III.**	
	1.	a
	2.	a
	IV.	
	1.	A
	2.	A
	3.	A
	4.	A
34	**II.**	
	a)	contul său bancar; rapidă de plăți;carte de credit
	b)	PIN
	c)	POS
35	**III.**	
	1.	A
	2.	A
	3.	A
	4	F
46	**II**.	
	a)	Cambie
	b)	să-l completeze cu propriul nume ;să gireze cambia din nou în alb ; să predea cambia unui terț fără să completeze girul în alb și fără să o gireze

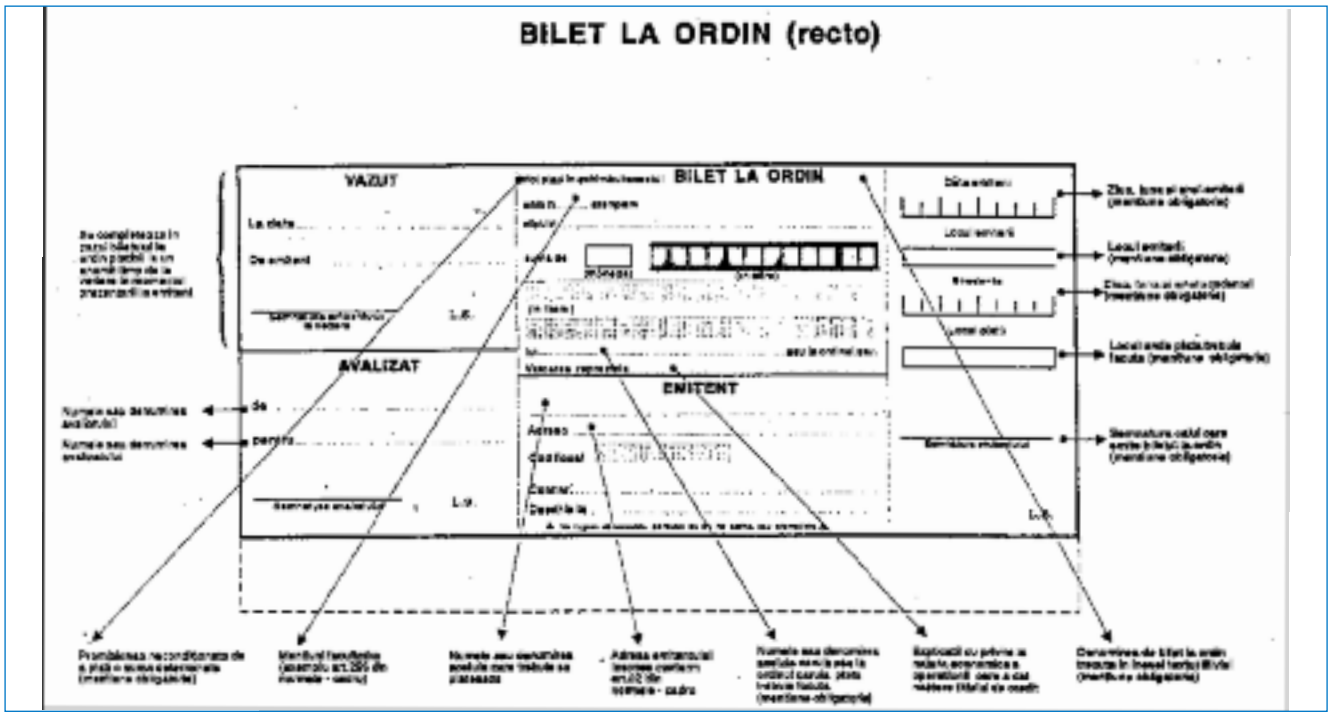
RĂSPUNSURI LA EVALUĂRILE PROPUSE		
Pagina	**Subiectul**	**Răspunsurile corecte**
46	**III**. 1. 2. 3.	 A A A
53	**II.** a) b) c) d) **III.** 1. 2. 3. **IV.** 1. 2. 3.	 în care plata trebuie să fie făcută; în ultima zi a acestei luni « fără cheltuieli », « fără protest » adaos ; « pentru aval » scont, scont ; posesorului A A A a a a
58 **59**	**II**. a) b) **III.** 1. 2. 3.	 intern (intrabancar) ; extern (interbancar) două A A F
66	**II.** a) b) **III.** 1. 2. 3.	 transmitere ; extrasele de cont ; instrucțiunile de plată titlu de credit ; trăgătorul ; trasul ; beneficiarul A A F

Anexa 1

Sursa: Dardac N, Vascu T „ Monedă și credit”, Ed ASE, 2004

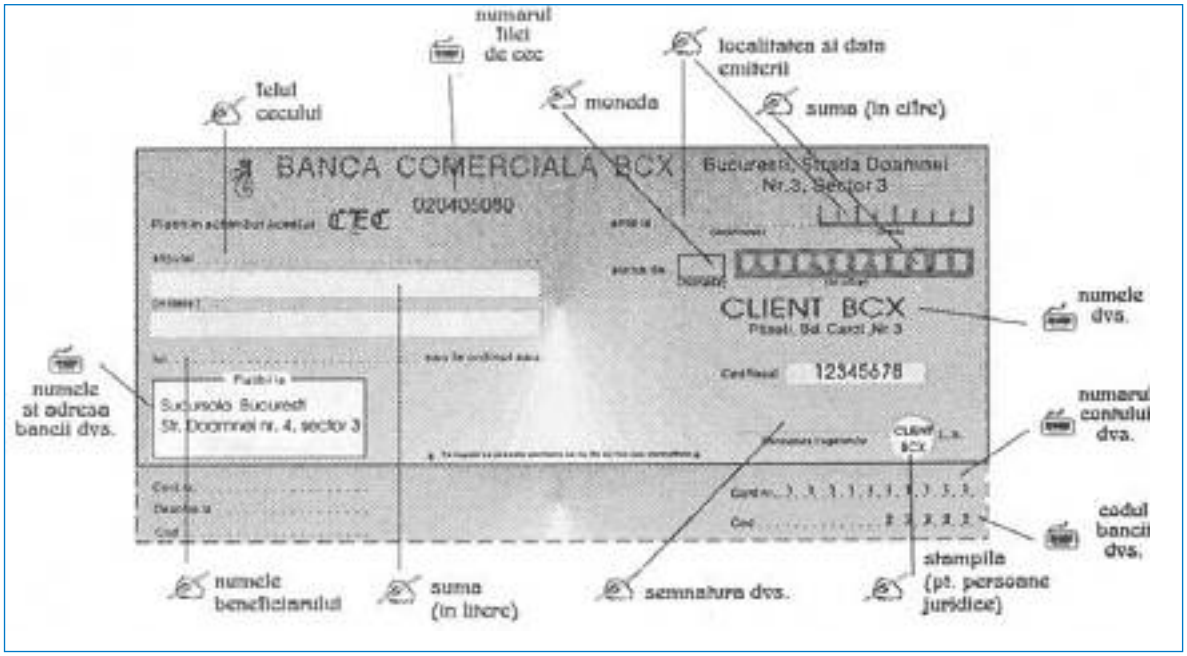
Anexa 2

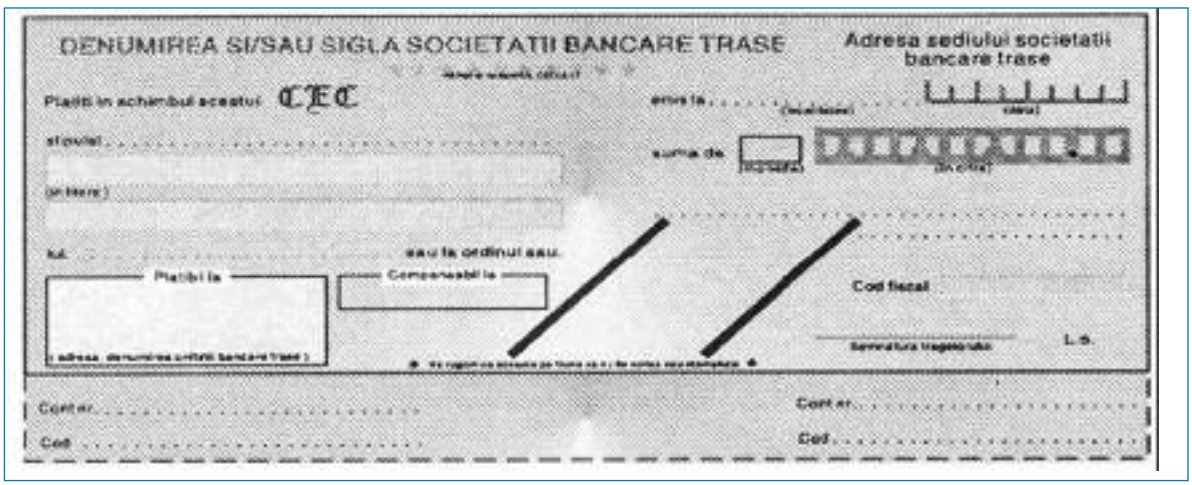
Sursa: Dardac N, Vascu T *„ Monedă și credit”, Ed ASE, 2004*

Anexa 3

CECUL STANDARD

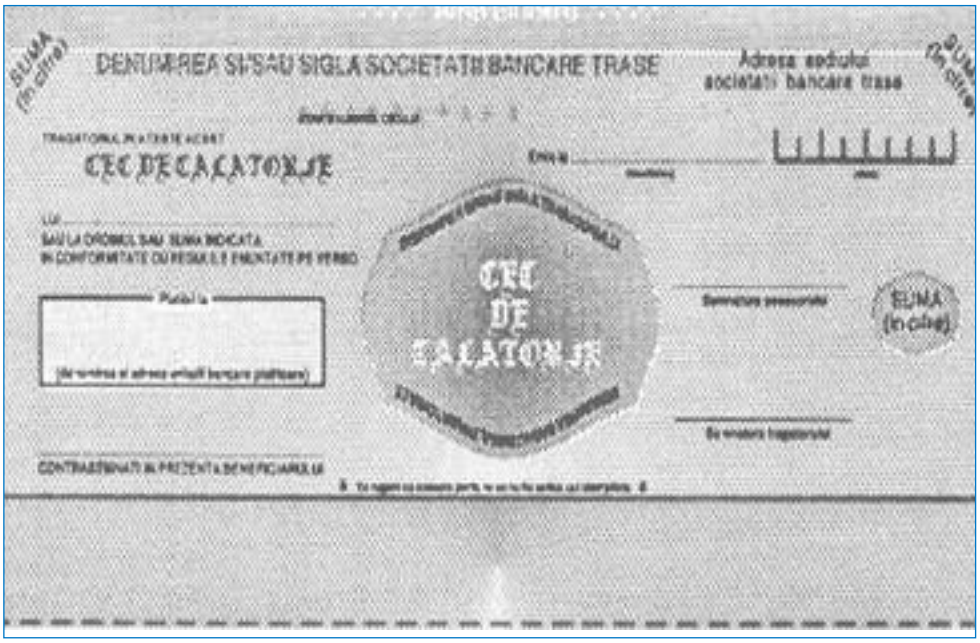
CECUL BARAT

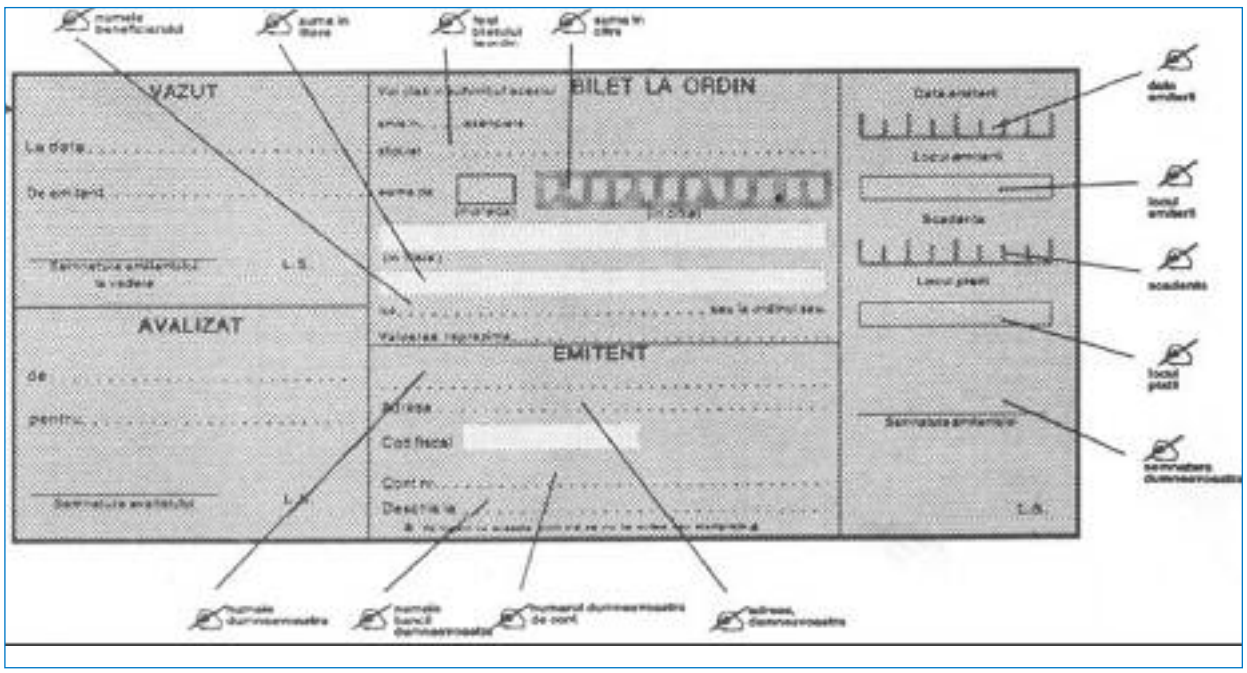
Sursa: Stănel Gheorghe „ Sistemul plăților interbancare: concepte, instrumente procedee, transferuri și plăți, riscuri, securitatea operațiunilor", Ed. ASE, București, 2004

Anexa 4

CEC DE CĂLĂTORIE

BILET LA ORDIN

sursa: Stănel Gheorghe *„ Sistemul plăților interbancare: concepte, instrumente, procedee, transferuri și plăți, riscuri, securitatea operațiunilor”, Ed. ASE, București, 2004*